

NEMLZETI

MAGAZIN

23/03

2022/23-as évad
X/7. szám

ÁPRILISI
ELŐADÁS-
ÉS PROGRAM-
AJÁNLÓVAL

MITTEM

A világszínház színe-java

SZÍNHÁZI OLIMPIA

Európa legnagyobb színházi fesztiválja

AZ UTCAZENÉSZ

Hobo-premier meglepetésekkel

NYITÓKÉP

ÜNNEP

Avignon, Edinburgh, Salzburg, Berlin, Bogota mellett a világ legnagyobb színházi fesztiváljainak térképén 2023-ban az egyik leghatározottabban látszó pont a 10. Nemzetközi Színházi Olimpia révén Magyarország lesz. 58 ország 400 társulata több mint 7500 résztvevővel 750 előadást tart országszerte 70 helyszínen április 1-jétől július 1-jéig.

A Színházi Olimpia alap gondolata, hogy az egész világ színházi életének színe-java megmutatkozzék egy-egy városban, országban. Így lesz ez 2023-ban is. A legjelentősebb társulatok, rendezők közül is sokan érkeznek hazánkba, nagy előadások láthatók majd országszerte Győrtől Budapesten át Debrecenig. A magyar olimpia különlegessége, hogy nem csupán a prózai színház lesz jelen, hanem a tánc-, a bábművészet, a cirkusz, a gyerek- és ifjúsági színház is, és részt vesznek rajta diák- és amatőr színjátósok is a világ minden tájáról.

A Színházi Olimpiáról szól a Nemzeti Magazin aktuális lapszáma (már csak azért is, mert az esemény szervezője a Nemzeti Színház). Olvashatnak a főprogramot adó Madách Nemzetközi Színházi Találkozó (MITEM) kínálatáról (16–23. oldal), az olimpiaalapító japán Suzuki Tadashiról (8. oldal) és a kortárs szcéná egyik jelentős alkotójáról, Alessandro Serráról (12. oldal). Ajánlunk előadásokat és kiállításokat, izgalmas programokat, külön foglalkozunk az olimpia gyermek- és ifjúsági színházi szekciójával (30. oldal). A Földes László Hobóval készült interjúnkból megtudhatják: új darabjával az olimpiai városokban is feltűnik majd.

Várjuk Önöket a Színházi Olimpia előadásaira, eseményeire – addig is jó olvasást!

Először jár mexikói előadás a MITEM-en. A közép-amerikai ország egyik legjelentősebb alternatív műhelyének darabja, a Moszkva is látható majd a Nemzetiben. Ez a fotó lett MITEM úgynevezett főképe, ez szerepel majd a fesztivál kiadványain, plakátjain.

| fotó: Paulina Chávez

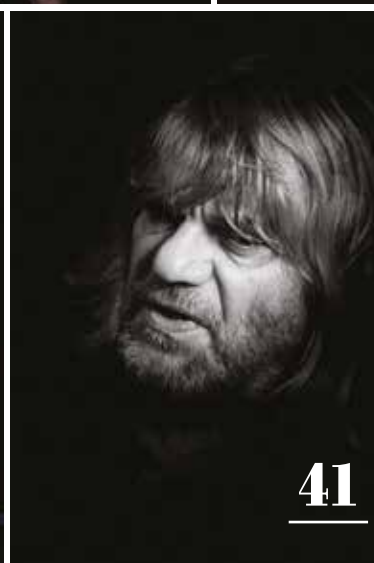
12

36

41

12

Alessandro Serra

„A karantén alatt bezárták a színházakat, és online színházzal csábítottak el minket. De ahogy a mozi, a televízió és az internet születésével, úgy minden új kihívással a színház is mindig megújult, visszanyerve emberi és rituális jellegét.”

34

Vidovszky György

„Kérdés, hogy éppen válság idején szabad-e egy ilyen drága eseménysorozatot szervezni, de elsősorban azért örültem meg a részvétel lehetőségének, mert tényleg érdekes, izgalmas, szakmai szempontból is értékes előadásokat hívhattunk meg Magyarországra. És erre nagyon ritkán van lehetőség.”

41

Hobo

„A Színházi Olimpián Az *utca*-zenész utcai változatát játszom majd. Ha egy vidéki színházban héttől fellép a híres külföldi színház, én valahol a járdán öt-től adom elő a művészetemet. (Mert az nekem van, ugyanis állítólag előadóművész vagyok.) Ha a közönség meghallja, hogy én ott csiripelek, hát nem tudom, mi lesz...”

46

Csortos Gyula

Nehéz ember volt a magánéletben és a kulisszák mögött, de nagyszerű színész. Kosztolányi Dezső szerint „Csortost az Isten is komédiásnak teremtette, nagy művésznek”.

140 éve született Munkácson a Nemzeti Színház egykori tagja, a *Hyppolit*, a *lakáj* címszereplője.

NEMZETI magazin – a Nemzeti Színház ingyenes időszaki kiadványa • 2023. március • X. évfolyam 7. szám |

Főszerkesztő: Kornya István • **A szerkesztő munkatársa:** Görömbölyi László • **Fotó:** Eöri Szabó Zsolt • **Korrektúra:** Lukácsy György

| **Kiadó:** Nemzeti Színház Nonprofit Zrt. • **Felelős kiadó:** Vidnyánszky Attila vezérigazgató • **Médiaajánlat:** 30/508-4711 | **Nyomdai**

előkészítés: Inform-Line Stúdió Bt. | **Nyomás:** HTS-ART Nyomda | **Megjelenik** 8000 példányban | **Lapzárta:** 2023. március 16.

Címlapon:
Horváth Lajos Ottó a REX című előadásban
| fotó: Eöri Szabó Zsolt

JEGYVÁSÁRLÁS

Jegypénztár a Nemzeti Színházban

1095 Budapest, Bajor Gizi park 1.

telefon: +36 1 476-6868

e-mail:

jegy@nemzetisinhaz.hu

szervezes@nemzetisinhaz.hu

Nyitvatartás:

K-P: 10–18 óra | Szo: 14–18 óra,
illetve az előadások kezdetéig.

Vasárnap és hétfőn zárva.

www.nemzetisinhaz.hu/jegyinformacio

SZÍNHÁZI OLIMPIA – MITEM

- 6** Vidnyánszky Attila: Közös szenvedélyünk ünnepe
- 7** Theodórosz Terzopulosz: A sokszínűség hídjai
- 8** Japán és egyetemes • Suzuki Tadashi
- 12** Mítoszokat teremteni! • Alessandro Serra

ELŐADÁS-AJÁNLO • MITEM

- 16** Háború és béke • Ifjú barbárok • Triptichon • III. Richárd • Othello • A doktor

PROGRAMAJÁNLO • OLIMPIA

- 24** Passiók a Színházi Olimpián • Fesztiválok olimpiája • Három műfaj, négy előadás
- 29** Euripidész az olimpiákon
- 30** Nemcsak gyerekeknek, de nekik mindenképpen • Gyevi-Bíró Eszter
- 34** A színházban értjük egymást • Vidovszky György

36 PREMIER GALÉRIA • REX

NÉZŐPONTOK

- 38** Osztovits Ágnes: Életre ítélve
- 38** Gulyás Gábor: Deficit

PREMIERPORTRÉ

- 41** Majd valahol a járdán... • Földes László Hobo

IN MEMORIAM

- 46** Akit az Isten is nagy művésznek teremtett • Csontos Gyula

SZÍNHÁZNOVELLA

- 48** Zalán Tibor: És most látom azokat is, akik soha nem látszanak

KIÁLLÍTÁSOK

- 50** OSZMI, Nemzeti Színház

DÉRYNÉ PROGRAM

- 52** KultUp – „Belenősz a kultúrába!”

54 PROGRAMAJÁNLO

56 HAVI MŰSOR • ÁPRILIS

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Az Isten ostroma, a Körhinta, az Éden földön,
a Tóth Ilonka, A föltámadás szomorúsága,
az Egri csillagok című előadások támogatója
a Nemzeti Kulturális Alap.

nka
Nemzeti
Kulturális Alap

10. SZÍNHÁZI OLIMPIA ÉS 9. MITTEM

| fotó: Johanna Weber

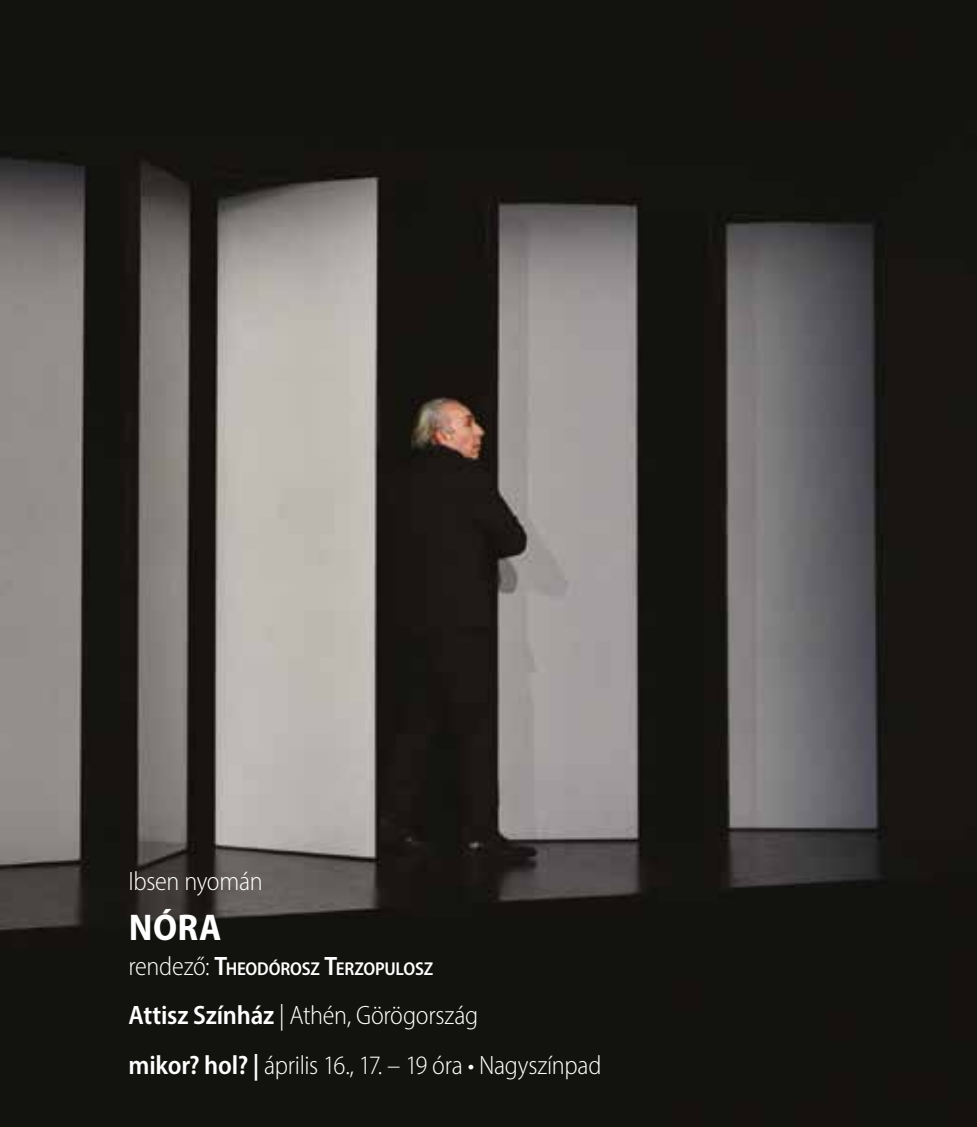
Közös szenvedélyünk ünnepe

Amikor 2020-ban a Nemzetközi Színházi Olimpia szervező bizottsága a Nemzeti Színházat bízta meg a jubileumi rendezvény megrendezésével, még abban reménykedtünk, hogy a Covid-19 járvány után a színházművészet belátható időn belül visszanyeri a nézők bizalmát, de azt nem tudhattuk, hogy a szomszédos Ukrajnában kitör egy háború, ami alapvetően beárnyékolja majd az életünket. A megváltozott helyzet azonban csak megerősített bennünket abban, hogy azokat a hidakat, amelyeket a politika lerombol, közös szenvedélyünk: a színház révén kötelességünk a lelkekben újraépíteni.

Ezért várjuk kíváncsisággal és szeretettel a világszínház jelentős alkotóit és társulatait Budapesten és szerte Magyarországon. Nálunk, 2023 legnagyobb európai színházi és kulturális eseményén minden esztétika és gondolat otthonra talál, mert hiszünk benne, hogy csak így válhat a 10. Nemzetközi Színházi Olimpia mindannyiunk ünnepévé: 70 helyszínen 58 ország 400 társulata több mint 7500 résztvevővel fog 750 előadást színpadra vinni.

VIDNYÁNSZKY ATTILA,
a 10. Nemzetközi Színházi Olimpia művészeti vezetője

Ibsen nyomán

NÓRA

rendező: THEODÓROSZ TERZOPULOSZ

Attisz Színház | Athén, Görögország

mikor? hol? | április 16., 17. – 19 óra • Nagyszínpad

58 ORSZÁG
400 TÁRSULAT
750 ELŐADÁS
7500 FELLÉPŐ

A nyitány

ÁRP. 15. | OLIMPIA-MITEM

FELVONULÁS, ATTRAKCIÓK,

KONCERTEK » Indul Európa legnagyobb színházi rendezvénysorozata, a Színházi Olimpia.

mikor? hol?

április 15. – 14 órától • A Margit hídtól a Nemzeti Színházig

A sokszínűség hídjai

Hogy miért a Nemzeti Színház, miért Budapest, miért Magyarország a 2023-as 10. Színházi Olimpia házigazdája? Azért, mert a régi és nagyszerű színházi hagyományokkal büszkélkedő Magyarország a színházi elmélet és gyakorlat világméretű fejleményeinek aktív alakítója. A gyönyörű Budapest a világ kulturális örökségének egyedülálló műemléke, nemzetközi kulturális metropoliszként készen áll, hogy hidakat építsen más színházi hagyományok felé.

Tehetséges és tapasztalt művészeti, műszaki és ügyviteli szakembereinek köszönhetően a Nemzeti Színház a magyar színházi szakma intézményi központja: egyaránt nyitott a nemzetközi avantgárd színházi elképzelésekre és a hagyományok ápolására. Ez teszi különösen alkalmassá, hogy hídként összekössön különböző iskolákat és színpadi formanyelveket. Világunkban, melyet a színházak homogenizálódása jellemez, a Nemzeti Színház a harmóniateremtés és Új Humanizmus mottó jegyében a sokszínűség, tolerancia, multikulturalizmus elkötelezett támogatója.

THEODÓROSZ TERZOPULOSZ,
a Színházi Olimpia alapítója és nemzetközi bizottságának elnöke

Jelenet az Elektra című előadásból

Japán és egyetemes

Suzuki Tadashi – a Színházi Olimpia egyik alapítójának különleges világa

Tűlzás nélkül állíthatjuk: április 21-én és 25-én színháztörténeti eseménynek lehet részese a magyar közönség. Suzuki Tadashi két emblematisz előadása, a Trójai nők és az Elektra látható a MITEM-en a Színházi Olimpia keretében.

Véget ér az az áldatlan állapotot, hogy Suzuki Tadashinak, a világhírű színházi alkotónak Magyarországra még nem jutott el egyetlen produkciója sem, és neve is kevésbé cseng ismerősen számunkra, mint a színházi univerzum többi részén, ahol jól ismerik munkásságát, és csodálattal adóznak neki.

EGY VALÓDI MESTER

Suzuki Tadashi kétségtául korunk egyik meghatározó színházi alkotója, gondolkodója, teoretikusa, filozófusa. Életműve és annak hosszú távú hatásai rendkívül figyelemre méltóak, megkerülhetetlenek. Azt a fajta kultúrantropológiai színházi vonalat képviseli, amelyet Grotowski és Eugenio Barba (ez utóbbinak szintén látható előadása a MITEM-en), és más, hozzájuk hasonló világklasszisok neve fémjelez. Suzuki ennek az irányzatnak különleges, kelet-ázsiai ágát fejlesztette ki,

a tradicionális japán színházi stílusok – többek között a nó és a kabuki – tanulmányozása, valamint azok formai és filozófiai elemeinek saját alkotói módszerbe való áttemelése révén.

Suzuki nemzetközi ismertségét és elismertségét jól jelzi a tény, hogy a Színházkritikusok Nemzetközi Szövetsége az általuk különlegesen kiemelkedő színházi alkotók számára létrehozott Thália-díjat 2020-ban Suzukinak ítélte oda. A 70 országból 3 ezer kritikust sorai közt tudó szervezet ezt a kitüntetést az évezred eleje óta kétfévente adományozza olyan színházi alkotóknak, íróknak, teoretikusoknak, akik alakítják, formálják a színházművészetet. A japán *Imidas* magazin 2001-ben az *550 ember, akik megteremtették a 20. századot*-listáján a színház világából említett hat ember egyike Suzuki. A Cambridge-i Egyetem által kiadott, a 20. század vezető rendezőit és drámaíróit bemutató 21 részes sorozatban Sztanyisz-

lavszkij, Brecht, Peter Brook, Arianne Mnouchkine és más meghatározó alkotók mellett egyedüli ázsiaiként róla jelent meg monográfia.

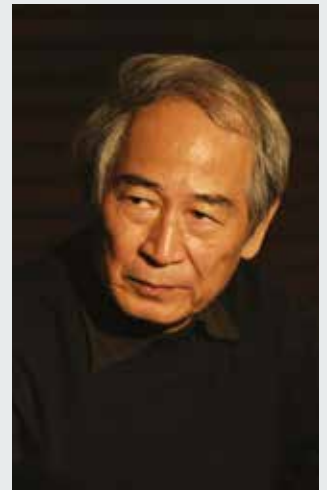
WASEDA, TOGA, OLIMPIA

Suzuki Tadashi 1939-ben született a Tokiótól 120 kilométerre délnyugatra fekvő Shimizuban. Egyetemista korában Tokióban kezdett alkotóként működni a színházi undergroundban (japánul angura), 1966-ban pedig az ebből a körből induló „kis színházi mozgalom” követőjeként az író Betsuyaku Minoruval, Saito Ikukōval, Tsutamori Kosukével és másokkal együtt megalapították a Waseda Shōgekijōt (Waseda-i Kis Színház), ami Tokió Waseda negyedében egy kávézó második emeleti termében működött. A társulat már ebben az időben igen szép hazai és nemzetközi sikereket ért el, 1972-ben a neves francia

színész és pantomimes, Jean-Louis Barrault hívására Párizsban léptek fel egy nemzetközi színházi fesztiválon. 1976-ban a társulat áttette a székhelyét a Toyama megyei Toga faluba, és nevüket SCOT-ra (Suzuki Company of Toga) változtatta. Egy hat színházból, próbatermekből, irodákból, lakásokból, éttermekből álló központot létesítettek, amelyet a gyönyörű togai táj övez. 1982 óta itt szervezik egy tóra nyíló különleges színpadon saját nemzetközi fesztiváljukat. A Togában és az általa vezetett shizuokai Tavasz Művészeti Fesztiválon Suzuki évről évre a világ legjelentősebb színházi alkotóit mutatta be a japán közönségnek, többek között a már elhunyt mesterek közül Tadeusz Kantort és Jurij Ljubimovot, a ma élők közül pedig Robert Wilsont és Theodorosz Terzopuloszt is, akiket a magyar közönség is ismerhet a MITEM-ekről. A társulat igen aktív nemzetközi szinten is, a világ számos országában

SUZUKI TADASHI: MIÉRT RENDEZTEM MEG A TRÓJAI NŐKET?

A legtöbb görög tragédiától eltérően a *Trójai nők* furcsa módon cselekményhiányos. A legfontosabb drámai esemény, Trója eleste jóval a darab kezdete előtt következett be. A jelenetekben alig látunk többet, mint hogy a vár romjainál gyülekező, életben maradt trójai nők várják az őket rabszolgasorba szállító görög hajókat. Miközben elképzelik a rájuk váró nyomorúságos sorsot, a darab cselekménye mindössze az ő elnyújtott kesergésükből áll. Ezért állítják egyes kritikusok, hogy noha a mű „dráma”, valójában nincs benne semmi „drámai”. Én viszont színházi alkotóként azt gondolom, hogy mi sem lehetne drámaibb, mint a kényszerű várakozás a kiszámíthatatlan és elkerülhetetlen nyomorúságra. Úgy vélem, hogy japánként sokan éltük meg hasonló érzelmi állapotban a második világháború elvesztését. Ilyesmiken töprengve választottam végül ezt a szöveget. A háborús romok között tengődő japán túlélőkkel előadva, az ő sokrétű színpadi jelenlétükkel szerettem volna felidézni a trójai nők szenvedéseit. Reményeim szerint ezzel a kettős megvilágítással sikerül érzékeltetnem, hogy emberi szenvedésünk tértől és időtől függetlenül közös Japánban és Nyugaton.

SUZUKI TADASHI: KÓRHÁZ AZ EGÉSZ VILÁG

Kórház az egész világ, melyben fogoly minden férfi és nő – színházi munkáim hátterében ez az alapvető meggyőződés húzódik meg. Más-képpen szólva, a színház számomra olyan kifejezési forma, amellyel a drámaíró megfogalmazza az emberről mint betegről alkotott felfogását. (...) Az én *Elektrám* minden családi kapcsolattól megfosztva, magányosan, szótlanul tengődik egy elmeegógyintézetben. Idejét mulatva azon töpreng, hogyan bosszulja majd meg anyját, hogy oda juttatta őt. Szándéka immár sötét fantáziává szilárdult, és mennél hiábavalóbbnak látszik, annál szenvedélyesebb. Ezt a fantáziát igyekszem vizuálisan és hangban is hagyományos japán színházi technikákra épülő stílusban bemutatni. (...) Miért érdemes ilyen keretben ábrázolni Elektra ókori görög drámaírók által megörökített szenvedését? Mert meggyőződésem, hogy a kórház rabjai által megélt lelki nyomor – csapdába esettség a szabadulás reménye nélkül – egyetemes jelenség, egyformán jellemző minden korra, embercsoportra és kultúrára. (...) Ha egyszer a világ – mondhatni, egész bolygónk – kórházzá válik, talán már nem lesz remény a gyógyulásra. Úgy vélem azonban, hogy – még ha minden erőfeszítése hiábavaló is – a kortárs világunkban élő alkotóművész felelőssége megvizsgálni, milyen mentális betegségek kelepccéjébe estünk mi, emberek.

Jelenet a Trójai nők című előadásból

fellépnek és közös színházi projekteken vesznek részt. 1995-ben a Színházi Olimpia egyik alapítója volt, az 1999-es szizuokai és a 2019-es togoi olimpia művészeti vezetőjeként dolgozott, a szervezet nemzetközi bizottságának ma is aktív tagja. A Japán Előadó-művészeti Alapítvány, a japán színházi emberek országos hálózata igazgatótanácsának elnöke.

SZÍNHÁZI FILOZÓFUS

Suzuki nem csupán a világ egyik legjelentősebb rendezője, hanem korszakalkotó gondolkodó és gyakorlati szakember, akinek munkássága nagy hatást gyakorol a színház megannyi műfajára. Érdeklí a színházi társulat felépítése, a színházi tér kialakítása és használata, kutatja a kulturális és nemzeti korlátok leküzdésének lehetőségeit, annak érdekében, hogy egyetemes alapokon nyugvó műveket hozhasson létre. Suzuki hosszú időn át dolgozott az ünnepektől építéssel, Arata Isozakival, és szoros együttműködésüknek több japán színház köszönheti létrejöttét, így Togóban, Mitóban és Shizuokában.

Suzuki színészképző tréningmetódusát, az elsősorban a lábak mozgására épített módszerét az egész világon követik és

alkalmazzák. Színpadi előadásai, amelyek ebből az egyedülálló rendszerből táplálkoznak, rengeteg színházi szakemberre voltak hatással. Suzuki könyvben is kifejtette elméleteit. Írásainak angol nyelvű gyűjteménye, *The Way of Acting (A színjátszás módja)* címmel jelent meg, legutóbbi könyve a *Culture is the Body (A testben élő kultúra)* 2015-ben látott napvilágot. Ez utóbbit most már magyarul is kezébe veheti a hazai közönség. (A könyvbe-mutatóról lásd Suzuki MITEM-es eseményeinek összefoglalóját). Színészképzési rendszerét világszerte tanította iskolákban és színházakban, többek között a New York-i Julliard Schoolban és a Moszkvai Művész Színházban.

Suzuki – többnyelvű, multikulturális produkciókat létrehozó rendezőként és nemzetközi színházi fesztiválok szervezőjeként – korunk alapvető kérdéseinek radikális megközelítésére törekvő művész. Alkotásai és gondolatai immár a magyar közönség számára is hozzáférhetők.

JÁMBOR JÓZSEF
a Színházi Olimpiára megjelenő Suzuki-könyv,
A testben élő kultúra fordítója

SUZUKI-ESEMÉNYEK A MITEM-EN

OLIMPIAALAPÍTÓK

Teodórosz Terzopulosz és Suzuki Tadashi a színházi olimpia két alapítója. A 10. olimpia nyitányaként a fesztivál gondolkodásmódjáról és együttműködéseiről beszélgetnek.

mikor? hol?

április 18. – 18 óra

Gobbi Hilda Terem

A TRÓJAI NŐK

Euripidész drámája

Rendező: SUZUKI TADASHI

Suzuki Company of Toga – SCOT, Toga, Japán

mikor? hol?

április 21. és 22. – 19 óra

Nagyszínpad

KÖNYVBEMUTATÓ

A testben élő kultúra. Egy könyv a kortárs színház egyetemes értékrendjéről.

mikor? hol?

április 23. – 18 óra

Kaszás Attila Terem

ELEKTRA

Hugo von Hofmannsthal és Szophoklész szövege alapján

Rendező: SUZUKI TADASHI

Suzuki Company of Toga – SCOT, Toga, Japán

mikor? hol?

április 25. és 26. – 19 óra

Gobbi Hilda Színpad

Jelenet az Elektra című előadásból

szinhaz.org

BŐVÜLŐ KÍNÁLAT

A Színházi Olimpia

weboldalán –

szinhaz.org –

megtekinthető

a folyamatosan

bővülő program.

A Madách

Nemzetközi

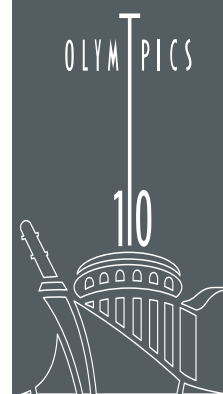
Színházi Találkozó

eseményeiről

a mitem.hu oldalon

tájékozódhatnak.

mitem.hu

Mítoszokat teremteni!

Alessandro Serra – A vihar rendezője

Mi a színház ma? Milyen esélye lehet a magyar és a szárd nyelvnek? Hogyan lát egy fotográfus a színházban? – erről is kérdeztük az olasz Alessandro Serrát. A világjáró rendező a Színházi Olimpia keretében zajló MITEM-re Shakespeare A viharjának sajátos értelmezését hozza a Teatro Stabile di Torino – Teatro Nazionale társulatával.

A tavalyi MITEM-en látott és egyértelmű közönségsikert aratott *Macbett* című előadással vált igazán sikeressé – már túl a negyvenen. Ha visszatekint, milyen élmények vezették leginkább a színház felé az egykor a film iránt érdeklődő alkotót?

– A színház ereje az emberségben rejlik: emberek közötti találkozás, művészi és rituális gyakorlat, érzéki és metafizikai. És mindez túlmutat a művészen. Maga a tény, hogy a színészek táncolnak, énekelnek, jelenléteket idéznek fel egy közösség előtt, még ha ez egy hétköznapi közösség is, olyan mágikus erőt aktivál, amely a mozi számára teljesen kizárt. Amikor azt mondom, hogy túllépünk a művészen, úgy értem, hogy nézőként még mindig jobban szeretem a mozit, mint a színházat, de emberként tudom, hogy rituálék nélkül a kihalás veszélye

fenyeget bennünket, így számunkra a színház az utolsó megmaradt világi rituálé.

A *Macbett* Shakespeare *Macbeth*jének feldolgozása. A szárd nyelvű előadását nyolc férfiszínész kelti életre. Milyen rítusra vezethető vissza ez a különös, nem különösebben a feminista szellemiséggel kacérkodó szereposztás?

– A szardíniai Barbagia karneváljain csak férfiak szerepelnek. Csakúgy, mint a görög és az Erzsébet-kori színházban. Mi egyszerűen megpróbáltunk a végére járni a dolognak. Ezért igyekeztem úgy átírni a szöveget, hogy a Lady kivételével minden női szereplőt kihagytam: az összes nő egyetlen anyaisztendőben, a halál uralkodójában foglaltatik össze. Magasabb és erősebb a férfiaknál, a nemzőerő és a női hatalom jelképe.

A VIHAR

Díszlet, fény, hang, jelmez, adaptáció és rendezés:

ALESSANDRO SERRA

Teatro Stabile di Torino – Teatro Nazionale

| Torino, Olaszország

mikor? hol? | április 29., 30. – 19 óra • Nagyszínpad

Miért döntött a szárd nyelv használata mellett? Azt gondolhatnánk, ezzel korlátozza a közönsége hozzáférését az előadáshoz.

– Pontosan az ellenkezője igaz. A szardíniai egy élő, ősi nyelv, amelynek vokális és zenei archetípusai mélyen behatolnak a néző lelkébe. Ennek a nyelvnek a hangzása, a logodurái szardíniai, kemény és éles, dramaturgiailag tökéletesnek tűnt számomra a skót dráma sötét atmoszférájának és nyers környezetének megtestesítésére. A színészek beszédét hallgatni csodálatos tevékenység, amely nagyon közel áll a mozihoz: ezt hívják prózai színháznak. A hangoktól való megrészegülés spirituális gyakorlat, amely újra összeköt minket a forrással. Ami a közönséget illeti, világszerte több mint háromszáz előadás után elmondhatom: a legtöbb esetben a nézők elkezdik olvasni a feliratokat, hogy megpróbálják megérteni a szöveget, de szinte mindig abbahagyják néhány perc után, mert elkezdtek érezni a színészek testének energiáját és a hangjuk mantráját.

Egy szintén kevesek által beszélt anyanyelvű emberként is kérdezem: milyen esélyei vannak a megmaradásra a magyarhoz és a szárdhoz hasonló, kis nyelveknek az angol nyelvi uralomban?

– Ah, ez egy gyönyörű kérdés! Az angol Shakespeare nyelve, de az imperializmus és a gyarmatosítás nyelve is. Ma tehát az angol nyelvvel kommunikálunk és szövünk kapcsolatokat. Régebben ez a latin volt. A történelem, ahogy Shakespeare ta-

nítja, mindig tele van fájdalommal és ellentmondással. Értesz latinul? Jézus zsidó volt, arámiul beszélt, és az egyháza két évezreden át a gyilkosai nyelvén beszélt. Mi több, ez a nyelv lett a liturgia. Így van ez az angollal és a franciával is, amelyek hegemon nyelvek, amelyeket egész lemeszárolt népekre kényszerítettek. Azt mondanám, hogy ha az angol a társadalmi hálózatok nyelve, akkor a dialektusok és a kisebbségi nyelvek rendkívüli erőforrást jelenthetnek az emberi hálózatok reaktíválásához. Ami a magyar nyelvet illeti, annak a hangzását a legnagyobb élő rendező, Tarr Béla filmjeinek köszönhetően szerettem meg. Kíváncsi lennék, hogy ezek a hangok visszhangzanak-e egy színházban. Nyilván mikrofonok nélkül.

Fotográfusként dolgozott – saját előadásainak a fotóit is ön készíti. Hogyan hat ez a látásmód a színházi tevékenységére?

– A fényképezés mind technikailag, mind személyesen hozzájárult rendezői képzésemhez. Egy fotográfiai kép megalkotása a kompozícióval kezdődik, és úgy vélem, hogy ez egy veleszületett tehetség, amelyet nem lehet túlságosan tanítani. A magam részéről, amikor az első fotóimat készítettem, és az élet előttem tökéletesen „pózt”, nagyon erős érzelmek kerítettek hatalmukba. Ugyanez történik a színházban is, azzal a különbséggel, hogy a színpadon én vagyok az, aki megkomponálja a jelenetet. De az érzelem ugyanaz. Nem ismerem kompozíciós technikákat, az egyetlen technika számomra az érzelem: amikor a festői tér él, és fizikailag hat a nézőre, akkor ott

élem meg ezt az érzelmet. Számomra a fotózás azt jelenti, hogy elveszek az emberek között, és megfigyelem az embereket, a házaikat, a tárgyaikat, megfigyelem a fény hatását az életre; az életet, amelyet egy fa törzsére támaszkodva vagy egy hám-ló falon figyelek, az életet, amelyet csendben és fél szemmel figyelek, és amikor úgy döntök, hogy megállítom egy fénykép emlékében, visszatartom a lélegzetemet, különben a fénykép elmozdul.

Roland Barthes híres, *Világoskamra* című esszéjében a fényképet a halálhoz köti, mert minden, amit a fotó rögzít, egy elmúlt, halott pillanat. A színház viszont szükségszerűen élő. Szokott a rendezéseiben ezzel az ellentmondással játszani?

– A színház az élet himnusza. A halál alapvető elem: ez az árnyék, amelyre a fény vetül, halál nélkül a művészet meglehetősen evilági és fényes élmény lenne. De ismétlem, az ember a fényt követve megy át a halálon, a halál csak egy szükséges átjáró. A szenvedéstől a tudásig, mondta Aiszkhülosz.

A Színházi Olimpia keretén belül zajló MITEM-re Shakespeare *A viharjának* sajátos értelmezését hozza a Teatro Stabile di Torino – Teatro Nazionale társulatával. Miért írja az előadás ajánlójában, hogy *A vihar* himnusz a színházhoz?

– A karantén alatt bezárták a színházakat, és online színházzal csábítottak el minket. De ahogy a mozi, a televízió és az internet születésével, úgy minden új kihívással a színház is mindig megújult, visszanyerve emberi és rituális jellegét. *A vihart*

újraolvasva mélyen megérintett, hogy Shakespeare tökéletes metaforáját alkotta annak, hogy a színpad – annak minden trükkjével és durva konvenciójával együtt –, hogyan képes felszínre hozni az általunk valóságnak nevezett illuzórikus fel-színről az emberi lény mélységes természetét.

A MITEM vendégeként workshopot tart a Színház- és Film-művészeti Egyetemen az antik drámákban fontos szerepet játszó karról, más szóval kórusról. A színház születésekor előbb volt a kar, mint a színész és a szerep... Miért veszett ki ez a színjátszásból? Ön szerint miért kell újratanulniuk ezt a színészeknek?

– Nemcsak a színészeknek, hanem a nézőknek is. Nem mondhatom, hogy igazán tanítani tudnék valamit, ez inkább nosztalgia az eredet iránt, a technikai tudatosság, hogy meg tudok nevezni egy az emberben veleszületett érzést: a kör és ezáltal egy lelki rendű esemény iránti igényt, ami a kórusban, a színházban teljesebb ki. Ma a rituálé megnyilvánulásának két alapvető összetevője bizonyosan hiányzik: a polisz és a valóság spirituális látásmódja. Újra kell találunk egy politikai színházat a polisz hiányában és egy spirituális színházat a spiri-tualitás hiányában. Mítoszokat teremteni, mondta Artaud, ez a színház igazi értelme.

„Az ember nosztalgiát érez a kör iránt” – egy Simone Weil-mondatot választott mottónak a workshopjához és a *Macbeth*-előadáshoz is. Mi vonzza Weil naplójában?

„A karantén alatt bezárták a színházakat, és online színházzal csábítottak el minket. De ahogy a mozi, a televízió és az internet születésével, úgy minden új kihívással a színház is mindig megújult, visszanyerve emberi és rituális jellegét.

– Ez egy határtalan mű, a tisztánlátás kútja. Úgy tartom, minden ott van benne. Az összes könyvemet nélkülözhetném, és boldogan élhetnék Weil jegyzetfüzeteit olvasva és újraolvasva.

Az idén a Színházi Olimpián látható a rendezése. Hogy látja: miben más ez a találkozó, mint a versengésre és díjakra épülő fesztiválok?

– Nem tudom... Mondjuk úgy, hogy itt nagy magasságban utazunk, az alapítók, Suzuki Tadashi, Theodórosz Terzopoulos, Robert Wilson vagy a már elhunyt Heiner Müller neve azonnal különleges dimenziókba repít minket. Nekem úgy tűnik, hogy az olimpia mindig is a színészt és a hagyományt állította a középpontba, ami szükséges ellenszer az úgynevezett kortársak hétköznapióságával és hanyagságával szemben.

LUKÁCSY GYÖRGY
(a fordításért köszönet Berettyán Petrának)

| fotók: Alessandro Serra

| fotó: Fiorenzo Niccoli

ALESSANDRO SERRA

Rendező, drámaíró, díszlettervező, fénytervező. 1999-ben megalapítja a Teatropersona Társulatot, ahol saját munkáit állítja színpadra, amelyeket több európai, ázsiai és dél-amerikai országban, valamint Oroszországban és az Egyesült Királyságban is bemutattak. Számos díjat és elismerést kapott, köztük a legjobb színdarabnak járó olasz UBU-díjat, valamint a legjobb díszlettervezőnek és a legjobb előadásnak járó Le Maschere del Teatro Italiano-díjat a *Macbett*ért. A Hystrio rendezői díjat és az „Arany Babérkoszorú-díj” nagydíját legjobb rendezőként a szarajevói MESS Fesztiválon kapta. Több mint húsz éve fényképezi a „valóság képeit”, mert „fényvel érzelmeket tudsz közvetíteni, közölni és komponálni...”

HIMNUSZ A SZÍNHÁZHOZ

Shakespeare mintha azt sugallná, hogy a legfőbb hatalom a Színházban rejlő erő. *A vihar* himnusz a színházhoz, a színház előadásában. A színház varázsereje abban az egyszeri és egyedülálló lehetőségben nyilvánul meg, hogy metafizikai dimenziókba emelkedhetünk egy fadeszkákon közlekedő, alig néhány kellékkel és toldott-foldott jelmezzel felszerelt, faragatlan komédiásokból álló társulatnak köszönhetően. Ősidőktől fogva azzal nyugtóz le, hogy minden a szemünk előtt zajlik, minden valós, miközben nyilvánvalóan csak játék. Ez az emberfeletti erő persze csak akkor lép működésbe, ha a közönség figyel rá, átéli, részese lesz a csendnek, hogy létre jöhessen a rítus. Az emberek a jövőben is vágnak a Színházra, mert ez lesz az egyetlen hely, ahol élhetnek a varázslathoz való jogukkal.

Alessandro Serra

ELŐADÁS-AJÁNLÓ • MITTEM

Kortárs és klasszikus művek, drámák és adaptációk és egy szavak nélküli táncszínház. Szerb, belga, grúz, görög, erdélyi előadások is láthatók a MITTEM első hónapjában, áprilisban.

Háború és béke

Európa vihar korbácsolta tengere – Tolsztoj ma aktuálisabb, mint valaha

Mi a *Háború és béke* lényege? Nekem úgy tűnik, a lényeg a keresés. A regény főhősei állandóan keresnek valamit: Istent, a szerelmet, dicsőséget, boldogságot, az élet értelmét... Pierre Bezuhov így teszi fel magának a kérdést: „Mire való az életünk? Mivégre vagyunk ezen a világon? Mit kell az embernek, az emberiségnek felépítenie, elérnie az életével?” Ez Tolsztoj számára az alapkérdés, a könyv, és következésképpen a dramatizálás és az előadás központi témája is.

Ahol mi vezetőket és vezéreket, kezdeményezőket és háborúkat látunk, ott Tolsztoj egy számunkra felfoghatatlan természeti jelenséget, a történelem felkavart tengerét érzékeli. Európa vihar korbácsolta tengerét, mely a közelmúlt viszonylagos nyugalma után ma újra viharos. Mi folyik itt? Változóban a világ, mint a 19. század elején, amikor Napóleon új rendet honosít meg Európában; közös hazáról beszél – határok nélküli Európáról. Több millió halottat hagy maga után, akik nem fogadták el az ő szabadságát. A világ akkora háború előtt áll, „amekkora még nem volt”. Mi történik? „Ne próbáljátok megérteni – kiált ránk Tolsztoj –, mert úgysem tudjátok megérteni”.

Hogyan rendezhető meg a Háború és béke? Pontosan úgy, ahogy Kutuzov vezette a borogyinói csatát: felmérve a meghatározó körülményeket, az események menetét irányító szükségszerűségeket és bekalkulálva a véletleneket; mindezt folyamatosan szem előtt tartva, és közben nem feledve, hogy mindnyájan parányi részecskék vagyunk a Háború és béke ropant szervezetében.

BORIS LIJEŠEVIĆ

1976-ban született Belgrádban; Budván nőtt fel. Diplomáját az Újvidéki Egyetem Filozófiai Karának Szerb Irodalmi és Nyelvészeti tanszékén szerezte. 2004-ben végzett rendező szakon az újvidéki Művészeti Akadémián, ahol docensként jelenleg is színművészetet tanít. A Zágrábi Színész Stúdió munkatársa, Strasberg-módszert oktat. Munkásságának jelentős része dokumentarista színház: szerzői projektek keretében aktuális beszélgetéseket rögzítenek hiteles élményekről beszámoló anonim résztvevőkkel. Számos alkalommal nyerte el a Szerb Nemzeti Színház Atelje 212 műhelye, a Belgrádi Drámai Színház és a Jugoszláv Drámai Színház éves díját.

Lev Tolsztoj

Háború és béke

rendező: BORIS LIJEŠEVIĆ
Belgrádi Nemzeti Színház

mikor? hol?

április 24. – 19 óra •
Nagyszínpad

| fotó: Vuk Miletic

Ifjú barbárok

Bartók és Kodály – a magyar kultúra két „barbárjának” megidézése

Az előadás a két világhírű magyar zenetudós, Bartók és Kodály barátságát, első népdalgyűjtő útjainak motivációit és élményeit dolgozza fel, miközben magyarságtudatunk, nemzeti azonosságtudatunk ma is aktuális kérdéseivel szembesíti a nézőt. A fiatal alkotócsapat ismét olyan ősokeket hívott társul, akiknek példája és minden fájdalomon átívelő hite és missziója komoly segítséget nyújthat számunkra a 21. század útvesztőiben. Mindezt a tőlük megszokott gyors, ötletes, fiatalokhoz is szóló módon, a Kolozsvári Állami Magyar Színház nagyszerű színészeinek szereplésével.

„Ifjú barbárok lett a címe. Nem célunk Bartók és Kodály életét elmesélni, lehetetlen volna, egyáltalán nem célunk történetet mesélni vagy zenés darabot írni. Valójában céltalan, nem halad sehová, nem találtunk üzenetet vagy mondanivalót, nem lesznek főszereplők és tanulság sem lesz a végén, igyekszünk minél kevesebbet beszélni. Visszhangokat kerestünk, amik ma ugyanúgy szólhatnak, mint száz évvel ezelőtt” – fogalmaznak az alkotók.

„A dokumentum-mozaikokból összeálló, klisészerű alapanyagból pofátlan bátorsággal, meghökkentő humorral és szabad asszociációkkal élvezetes, tiszteletlen és ezáltal kifejezetten szórakoztató produkciót hoztak létre – írta Holló Zsolt a Revizor online-on. Sümegi Noémi (Index) szerint: „ha nem lenne nagyon suta, azt mondhatnánk, hogy ez az igazi népművelés és közszolgálat, amit ifj. Vidnyánszky és Vecsei H. Miklós csinál: új ruhába öltöztetik és közelebb hozzák a közönség ízléséhez mindazt a tudáskincset, amit valaha talán megtanultunk, de vagy megkopott a tudásunk, vagy nem tartjuk már ezeket olyan fontosnak. Úgy jelenítik meg Kodály és Bartók életét, ahogy a Pesti Színházban játszott *Kinek az ég alatt már senkije sincsen* című darabban Arany és Petőfi kivételes barátságát: sok zenével (zene: Mester Dávid), humorral és lendületes koreográfiával (a koreográfus Berecz István).”

IFJ. VIDNYÁNSZKY ATTILA

1993-ban született Beregszászon. 2010-ben felvételt nyert a Színház-és Filmművészeti Egyetem színész szakára, Marton László, Hegedűs D. Géza és Forgács Péter osztályába. Az egyetemi évek alatt a színészkedés mellett több rendezése is ment az Ódry Színpadon. Gyakorlatát a Vígszínházban töltötte, ahol 2017 óta társulati tag és rendezőként is aktív. Az elmúlt években rendezett még továbbá a Nemzeti Színházban, a Radnóti Színházban, Budaörsön, Debrecenben, Moszkvában és Prágában is. Alapítója – Vecsei H. Miklóssal és Osváth Gáborral együtt – a Sztalker Csoport nevű színházi alkotóműhelynek.

Ifjú barbárok

Rendező: IFJ. VIDNYÁNSZKY ATTILA
Kolozsvári Állami Magyar Színház (Románia) és a Gyulai Várszínház (Magyarország) közös produkciója

mikor? hol

április 19., 20., 21., 22. – 19 óra
Gobbi Hilda Színpad

Triptichon

Az eltűnt ajtó, Az elveszett szoba és
A rejtett padló – táncelőadás

Az eltűnt ajtó, Az elveszett szoba és A rejtett padló című triptichon szereplői kijárat nélküli terekben bolyonganak. Egy ideált keresve indultak útnak, telve álmokkal, reménnyel. Ám eltévedtek, és most rejtelmes, kísérteties labirintusban kerengenek körbe-körbe. A szereplők a valóság és a képzelet határán élnek, a természet erői vezérlik őket bizonytalan sorsuk felé. A trilógia részei különböző helyszíneken játszódnak, filmdíszletre emlékeztető környezetben.

Az eltűnt ajtó helyszíne egy szoba, illetve folyosó, tele ajtókkal, amelyek egyike sem nyílik. *Az elveszett szoba* cselekménye egy hajókajútben játszódik, és a szereplők belső világára összpontosít. *A rejtett padló* pedig egy használaton kívüli étterem vendégtérben játszódik, ahol természeti erők vették át az irányítást. Az epizódok közötti díszletváltás a nézők szeme láttára, az előadás részeként zajlik, mintha élőben szerkesztett filmben lennének.

A szöveg nélküli táncelőadás a MITEM külső helyszínén, a Nemzeti Táncszínházban, a Millenárison látható.

| fotók: Virginia Rota

GABRIELA CARRIZO

(1970, Córdoba, Argentína) Tízéves korában kezdett el táncolni. Interdiszciplináris iskolába járt, amelyet Norma Raimondi vezetett, aki az iskolát később a Córdoba-i Balett Egyetemé alakította. 19 évesen Európába költözött, dolgozott Caroline Marcadéval és Alain Platel-lel, Koen Augustinians-szal, valamint a Needcompany-val. Közben saját műveket is alkotott. Az *Et tuttosara et d'ombra di caline* című koreográfiájával szülőben lépett fel, majd Einat Tuchmannal és Lisi Estarasszal együttműködésben megalkotta *Bartime* című művét. Gabriela szerepelt *FienTroch Kid* (2012) című filmjében, 2013-ban pedig a Holland Táncszínház felkérésére megalkotta *Az eltűnt ajtó* című darabját.

FRANCK CHARTIER

(1967, Roanne, Franciaország) Tizenegy évesen kezdett táncolni. Tizenöt éves korától a Cannes-i Rosella Hightowerbe tanult klasszikus balettet. 1986-tól '89-ig tagja volt Maurice Béjart Ballet du 20ème Siècle társulatának. A következő három évben Angelin Preljocajjal dolgozott. 1994-ben Brüsszelbe költözött, és mások mellett a Needcompany és a Les Ballets C de la B előadásaiban táncolt. 2013-ban a Göteborgi Opera felkérésére, majd az Opéra Comique de Paris számára készített koreográfiát. A Nederlands Dans Theater felkérésére 2015-ben megrendezte *Az elveszett szobát*. E darabbal elnyerte a rangos holland „Legszínvonalasabb táncelőadás 2016” Hattyú Díjat.

Triptichon: Az eltűnt ajtó, Az elveszett szoba és A rejtett padló

Rendező és koreográfus: GABRIELA CARRIZO ÉS FRANCK CHARTIER
Peeping Tom, Brüsszel, Belgium

mikor? hol?

április 20., 21. – 19 óra • Nemzeti Táncszínház, Nagyterem | 14 éven felülieknek!

Két grúz Shakespeare

Avtandil Varszimasvili, a grúz színházi élet meghatározó rendezője két nagy Shakespeare-tragédiával érkezik a MITEM-re. A Nemzetiben sikerrel játszott Kaukázusi krétakör színpadra állítója sodró lendületű, szenvedélyes, érzelmes és színészközpontú színházat csinál.

III. Richárd

Shakespeare gazemberének története –
a hatalom örvényében

Edward király öccse, Richárd csúnyának és púposnak született, gyermekkorától királyságról álmodozik, ám tudja, hogy ehhez félre kell állítania testvéreit és azok gyermekeit, így céltudatosan csel-szövésbe fog. Hatalmát megszilárdítandó, első lépésként feleségül veszi esküdt ellensége özvegyét, Lady Annát, majd börtönbe záratja saját fivérét, Clarence-t, hogy ott bérgyilkosokkal megölesse. Ezután második fivérén, Edward királyon a sor. Richard őt és feleségét okolja Clarence haláláért, és megöli már haldokló testvérét. Edward után annak kiskorú fia foglalja el Anglia trónját, nagykorúságáig Richárdot nevezik ki gyámnak. Ám Richárd nem éri be ennyivel, mindenáron vágyik a trónra, ezért új cselet eszel ki: megöli Hastings miniszterelnököt, hogy ne akadályozza terve végrehajtásában, majd az egész országban szétkürtölteti követelését, hogy a herceget foszszak meg királyi címétől, és őt, Richárdot nyilvánítsák a trón jogos örökösévé. Richárd elfoglalja hát a trónt, ám a királyságot elnyerve sem leli meg a békét, nem bírja öldöklés nélkül, nyakig gázol a vérben, lételeme a vérontás: lehetséges jövőbeni vetélytársaiként először a hercegeket és a rokonait öli sorra, majd trónra segítői következnek, utánuk hűséges barátja, Lord Buckingham, végül pedig felesége, Lady Anna sorsa pecsételődik meg. Richárd immár mindenkiben ellenséget lát, mindenkire gyanakszik, miközben legnagyobb ellensége a saját lelkiismerete. Addig látogatják naponta a túlvilági szellemek, míg végül megtévelyedik; III. Richárd király a lelkiismeretével vívott csatában esik el. Áldozatai lesznek a gyilkosai.

William Shakespeare

III. Richárd

rendező: Avtandil Varszimasvili

Tbiliszi Színházi Központ és Liberty Színház, Grúzia

mikor? hol?

április 26. – 18 óra • Nagyszínpad

AVTANDIL VARSZIMASVILI

Az egyik leghíresebb grúz rendező, az állami Gribojedov Akadémiai Színház és a Liberty Színház művészeti igazgatója. Számos elismerés, így a Grúz Becsületrend, és több fesztiváldíj birtokosa, többek között az ukrainai Lvivben megrendezett Arany Oroszlán Fesztivál Nagydíjának nyertese. A Nemzetközi Színházi Intézet (ITI) grúz nemzeti irodájának elnöke. A Tbiliszi Színház- és Filmművészeti Egyetem rendes professzora. Több mint 60 színdarabot, egy filmet, 4 tévéfilmet és 14 dokumentumfilmet rendezett. A Nemzeti Színházban A kaukázusi krétakör című rendezésével aratott sikert.

Othello

A vak féltékenység pusztító története

Egy velencei nemes hírül adja Jago századosnak, hogy Brabantio szenátor lánya, Desdemona, akibe Jago szerelmes, titokban hozzáment a velenceiek által meghívott mór hadvezérhez, Othellóhoz. Jago nem rejt véka alá, hogy gyűlöli Othello tábornokot, mert az nem őt, hanem Cassiót nevezte ki szárnysegédjének. Értesítik Brabantio szenátort, hogy Desdemona megszökött a mórral. Othello elmondja Jagonak, hogyan szeretett bele Desdemonába. Velence hercege magához rendeli Othellót, mert Desdemona apja azzal vádolja, hogy megbabonázta a lányát, ám Desdemona mindenki füle hallatára kijelenti, hogy szabad akaratából ment hozzá a mórhoz. Othello a herceg parancsára Ciprusra megy harcolni, a herceg megengedi Desdemonának, hogy elkísérje férjét. Othello Desdemonát Jagóra és feleségére, Emíliára bízva azzal, hogy vigyék Ciprusra. Jago magával viszi Roderigót is. A csatából győztesen kikerülő Othello Cipruson találkozik Desdemonával. Jago borral leitatja Cassiót, Roderigo pedig beleköt. Összeverekednek, emiatt Othello megfosztja Cassiót szárnysegédi rangjától. Jago azt tanácsolja Cassiónak, hogy kérje meg Desdemonát: békítse ki Othellóval. Desdemona kérleli Othellót, hogy bocsásson meg Cassiónak, Jago ezt kihasználva féltékenységgel teszi őt Cassióra; azt tanácsolja neki, hogy tartsa szemmel Desdemonát és Cassiót. Desdemona véletlenül elveszíti a kendőjét, Emilia megtalálja, és Jagonak adja. Jago meggyőzi Othellót, hogy Desdemona a szerelmének, Cassiónak adta a kendőjét zálogul. Vak féltékenységekben Othello megöli Desdemonát.

William Shakespeare

Othello

rendező: AVTANDIL VARSZIMASVILI

Tbiliszi Színházi Központ és Liberty Színház, Grúzia

mikor? hol?

április 27. – 18 óra • Nagyszínpad

Jelentés egy Akadémiának

Kafka egy majommal mondatja el véleményét rólunk,
emberekről

„Nagybecsű akadémikus urak! Megtiszteltek felszólításukkal, hogy az Akadémia számára nyújtsak be jelentést majom-előletemről.”

A *Jelentés egy Akadémiának* című Franz Kafka-novella főhőse egy Rótpéter nevű majom. A Hagenbeck Társaság vadászcsoportja ejtette el az aranyparti dzsungelben, amikor csapatával inni ment a vízhez. Miután két golyó is eltalálta, elfogták, ketrecbe zárták a hajójukon. Sokkos állapotban, emlékezetkieséssel küzdve szökni próbált. Mivel nem járt sikerrel, figyelni kezdte a körülötte lévő matrózokat, megpróbálta utánozni a viselkedésüket. Ők viszont vadállatként kezelték, szórakozásból kínozták. Az elnyomástól szenvedő matrózok, ahogy ez már lenni szokott, a sérült, tehetetlen állaton éltek ki az indulataikat.

Amint a hajó Hamburgba ért, Rótpéternek választania kellett az állatkert és a varieté között. „Nem tétováztam. Így szóltam magamhoz: vesd latba minden erőd, hogy a varietébe kerülj; az a menekvés; az állatkert újabb rácsos ketrec csak, ha odakerülsz, elvesztél.”

Az emberi magatartást kitanulva Rótpéter most színpadon mutatja be a humanizálódás erőszakos folyamatát. „Egészében véve, elértem hát, amit el akartam érni. Egyébként nem vágyom senki ember ítéletére, célom az ismeretterjesztés, jelentést adok csak; önöknek is, nagybecsű akadémikus uraim, jelentést adtam csupán.”

SZAVVASZ SZTRUMPOSZ

1979-ben született Athénban. 2002-ben fejezte be tanulmányait a görög Nemzeti Színház drámaisoklájában. Az Exeteri Egyetem (Egyesült Királyság) Színművészeti Tanszékén mesterfokozatot szerzett. 2003 óta dolgozik az Attis Színházban színészként, illetve a világhírű Theodorosz Terzopulosz rendezőasszisztenseként. Rendezései a Zero Point Theatre-ben: Shakespeare: *Ahogy tetszik* (2010), Camus: *Az igazak* (2011), Kafka: *Az átváltozás* (2012), Büchner: *Woyzeck* (2013), Kafka: *A fegyencgyarmaton* (2014), Heiner Müller: *A küldetés: egy forradalom emléke* (2016), Dimitrisz Dimitriadisz: *Troász* (2017), Kurtág György: *Kafka-törédek* (2018), Beckett: *Ó, azok a szép napok!* (2020), Aiszkülosz: *Perzsák* (2022).

Franz Kafka

Jelentés egy akadémiának

rendező: SZAVVASZ SZTRUMPOSZ

Zéró Pont Színház
| Athén, Görögország

mikor? hol?

április 20. – 19 óra
Gobbi Hilda Színpad

A doktor

Woke-kultúra, politikai korrektség – szembeszállni a kor előítéleteivel

Robert Icke szövege valójában Arthur Schnitzler *Bernhardi professzor* (1912) című darabjának aktualizált átirata, mely a ma valóságának társadalmi-politikai viszonyai között követi nyomon főszereplője, Ruth Wolff orvos és kutató sorsát és nyilvános, szakmai meghurcoltatását egy haldokló kiskorú páciensével kapcsolatban meghozott döntése miatt. Az eset olyan szélsőséges és agresszív reakciókat vált ki, melyek hűen tükrözik a woke-kultúra, a politikai korrektség és a ma társadalmának polarizált, „mi vagy a többiek” szemléletmódját, ahol az erkölcsöt és a korrektséget mindig az adott körülményekhez igazítják. Közösségi kapcsolataink határozzák meg életmódunkat, a társadalmi normák szabják meg faji, szexuális vagy épp nemi identitásunkat. Azokat a dolgokat, amikről a munkahelyen nem beszélhetünk, mert félt, hogy letiltanak, a színház keretei között biztonságban boncolgathatjuk: vállaltan szembeszállhatunk a kor előítéleteivel és hazugságaival.

ANDREI ȘERBAN

(1943, Bukarest) Román színház- és operarendező. A bukaresti Színház- és Filmművészeti Intézetben diplomázott. 1968-ban debütált a Piatra Neamț-i Ifjúsági Színházban Bertolt Brecht *Szecsúáni jólék* című előadásával. Șerban 1969-ben emigrált az Egyesült Államokba. 1970-ben Peter Brook Nemzetközi Színházkutatási Központjában tanult Párizsban. Dolgozott a Lincoln Előadóművészeti Központban, az Opéra Bastille-ben, a Metropolitan Operában, a Covent Garden-ben, a Théâtre de la Ville-ben, a Comédie Française-ben, rendezett a budapesti Nemzeti Színházban és a Radnóti Színházban. 1990 és 1993 között a Bukaresti Nemzeti Színház igazgatója. Három évtizeden át volt a Columbia Egyetem professzora.

Robert Icke

A doktor

Rendező: ANDREI ȘERBAN
Csiky Gergely Állami Magyar Színház | Temesvár, Románia

mikor? hol?

április 29. és 30. – 19 óra
Nagyszínpad

| fotó: Kfir Bolotin

Passiók a Színházi Olimpián

PASSIÓ

Festői freskó az élet és halál harcának két archaikus formájáról. Az első a népi kultúra a naptári szokások képeivel. A második formát a Biblia újszövetségi története képviseli Jézus Krisztus elárulásáról, üldöztetéséről, elfogásáról, vértanúságáról és keresztre feszítéséről. Mindkét forma ma is jelen van Szlovákiában. A szerzőnek nem szándéka a hagyomány átírása, sem a húsvéti liturgiával való szembenézés. Az előadás célja az ember és a föld történetének, az élő hagyománynak és a bibliai motívumoknak a kortárs művészeti eszközökkel történő értelmezése.

Juraj Hamar

Passió

Rendező: ALENA WEISEL LELKOVÁ

SZLOVÁK ÁLLAMI NÉPI EGYÜTTES, SĽUK | Pozsony, Szlovákia

mikor? hol?

június 6. – 19 óra • Győri nemzeti Színház, Duna Fesztivál

Az európai keresztény kultúra egyik nagy története Jézus szenvedése. A Színházi Olimpia nemzetközi, műfaji és stiláris sokszínűségét szakrális témájú előadások gazdagítják húsvétkor és pünkösdkor is. Igazi különlegesség az izraeli táncprodukció Egerben, a hagyomány és a jelen viszonyáról szól a Szlovák Állami Népiegyüttes előadása Győrött. Monumentális élményt nyújt a Nemzeti Színház Csíksomlyói passiója a budapesti Szent István téren. Közösségi színjátszás és szakrális esemény a Magyarpolányi passió.

MÁTÉ-PASSIÓ 2727

Az emberiség még mindig fájdalmasan, zavarodottan, siránkozva várja a Messiást. Felkészültünk-e rá? Egy nemzetközi balettprodukció, amelyet Johann Sebastian Bach azon zenealkotása ihletett, amely a keresztény világ számára szentnek számít. „Izraeli zsidó koreográfusként, holokauszt-túlélők fiaként célolok, hogy ezzel a koreográfiával hidat építsek a nemzetek és vallások között. Ebben az új világban, ahol mindenki Jézus, és Jézus egy közülünk...” – mondja Tamir Ginz koreográfus.

Máté-passió 2727

Koreográfus: TAMIR GINZ

KAMEA DANCE COMPANY | Be'er Sheva, Izrael

mikor? hol?

április 7. – 19 óra • Gárdonyi Géza Színház, Eger

CSÍKSOMLYÓI PASSIÓ

Jézus története egyetlen kifeszített pillanatba sűrítve. Barokk iskoladrámák és népdalok, kortárs költészet és a Biblia. Színház és tánc. Stílusok, műfajok harmóniája. Szőcs Géza Passió című művének részleteiben a Biblia alakjai a megváltásról a mai ember cinizmusával, iróniájával, értetlenségével beszélnek. Ezek a mai kérdésfelvetések izgalmasan feszülnek össze a régi korok emberének mély hitével. A színpadi idő jelene, az „itt és most” a keresztút és a megfeszítés. Ebből az időpillanattól elrugaskodva idéződik meg Jézus életének több fontos momentuma.

Csíksomlyói passió

18. századi ferences iskoladrámák és Szőcs Géza Passió című műve alapján

Rendező: VIDNYÁNSZKY ATTILA | NEMZETI SZÍNHÁZ, MAGYAR NEMZETI TÁNCGYÜTTES

mikor? hol? | május 26. – 20 óra • Szent István tér, Budapest | *ingyenes előadás*

| fotó: Főri Szabó Zsolt

| fotó: Tihanyi György

MAGYARPOLÁNYI PASSIÓ

Jézus szenvedéstörténetéről megemlékező passiójátás már csak nagyon kevés helyen elevenedik meg Európában. Az Europa Nostra-díjas bakonyi Magyarpolány 1200 főnyi lakosa közül százötvenen vesznek részt ebben az előadásban évről évre. 2023-ban nem a szenvedés, hanem az újjászületés áll a történet középpontjában János evangéliuma szerint. Ezt az evangéliumot nem véletlenül nevezik az örömhír vagy a szeretet evangéliumának is. Ez a történet most tehát nem a megfeszített, hanem a kitárulkozó Jézusé. Míg szenvedéstörténetként passzivitásra készítet, János evangéliuma a szeretet evangéliumaként aktív cselekvésre indít.

Várszegi Tibor – Szarka Gyula: **Magyarpolányi passió**

Rendező: VÁRSZEGI TIBOR | **ELŐADJÁK MAGYARPOLÁNY LAKOSAI**

mikor? hol? | május 25., 26., 27., 28. június 2., 3. – 21 óra | Magyarpolányi Kálváriadomb

Fesztiválok olimpiája

A 10. Színházi Olimpia fesztiválok hálózatát is jelenti. Az olimpia programjának gerincét a Madách Nemzetközi Színházi Találkozó, a MITEM adja. Emellett a bábművészek, a kortárs tánc és a néptánc képviselői, a gyerek- és ifjúsági színházak, az alternatívok, az amatőrök és a diákszínjátszók számtalan kicsi és nagy fesztiváljai is várják az érdeklődőket Budapesten és szerte Magyarországon. Áprilisi fesztiválesemények: Veszprém, Budapest, Pécs – kortárs és néptánc, bábszínház.

TÁNC • XXV. NEMZETKÖZI KORTÁRS FESZTIVÁL

Az 1998-ban alapított rendezvény hosszú évek óta Veszprém kiemelt fesztiválja. Alakulásakor az első tisztán kortárs seregszemle volt Magyarországon, jellegét azóta is megőrizte. Kezdetől fogva összművészeti szemlélettel hozták létre a találkozót, ahol a kortárs tánc magához szólította a fotó-, a zene-, a képző-, a film-, később a fényművészet alkotóit is.

A már klasszikussá váló magyar kortárs együttesek és az új nemzedék, többek között az Imre Zoltán Program díjazottjainak fellépése mellett a műsor összeállításában döntő szempont a rangos nemzetközi együttesek megjelenése. A 10. Nemzetközi Színházi Olimpia támogatásával a francai Compagnie Parc, az erdélyi M-Stúdió és a belgiumi Compagnie Belova-Iacobelli lép fel Veszprém.

mikor? hol? | április 15. – 21. • Hangvilla, Veszprém

TÁNC-SZÍN-TÉR

A Hagyományok Háza és a Magyar Állami Népi Együttes TÁNC-szín-TÉR fesztiválján –kapcsolódva a Színházi Olimpia törekvéseihez – olyan táncszínházi előadások mutatkoznak be, amelyek a tradícióra épülve, abból inspirálódva, a hagyományos kultúra mai, kortárs megfogalmazását mutatják be. A *szín tér* mint színház; a *tánc tér* mint táncszínház; a *TÁNC-szín-TÉR* mindezek együttese, a korszerű színház tánc uralta sokszínű megjelenése.

A fesztivál túllép a Kárpát-medence határain, hiszen a még élő néphagyomány világszerte új utakat keres közönségéhez. A négy napon át tartó, színes táncavalkád során szlovákiai, spanyol és török táncgyüttesek produkciói, valamint a házigazda Magyar Állami Népi Együttes társulata mutatkoznak be estéről estére. Négy este, négy társulat, négy különböző világ...

mikor? hol? | április 20–23. • Hagyományok Háza, Budapest

II. KARAKULIT NEMZETKÖZI ÁRNY-JÁTÉK FESZTIVÁL

Az árnyak ismét életre kelnek Pécs belvárosában! A Bábművészeti Világ-találkozó részeként rendezik meg a II. Karakulit Nemzetközi Árny-Játék Fesztivált a MárkusZínház szervezésében.

Az esemény művészettörténeti, színházi és képzőművészeti interdiszciplináris találkozás, ahol a hagyományos árnyjátékos mesterek mellett megmutatkoznak az európai modern kísérletező árnyszínházak is. 12 országból – például Tajvanról, Indonéziából, Indiából – 23 színházi előadás mutatkozik meg a fesztivál 5 napja alatt, és emellett számos kísérleti alkotóműhellyel, workshopokkal és az árnyjáték hagyományait bemutató kiállítással várják a szakmai közönséget, a színház iránt érdeklődőket és hozzáértőket.

mikor? hol?

április 19–23. • MárkusZínház, Pécs

Három műfaj, négy előadás

A Színházi Olimpia gazdag kínálatából táncos, prózai és kísérleti előadást ajánlunk.
A teljes kínálatot itt találják: szinhaz.org

| fotó: Christophe Bernard

YELED / SHOOT ME

Koreográfus: **EYAL DADON, DIEGO TORTELLI** | **Aterballetto** | Reggio Emilia, Olaszország

mikor? hol? | április 27., 28. – 19 óra • Nemzeti Táncszínház, Budapest

A Yeled – a szó héberül gyermeket jelent – az ősi ártatlanság elvesztéséről szóló táncos reflexió. A Shoot me a Spiritualized rockegyüttes és Jim Morrison néhány felvételére készült, történet nélküli táncdarab.

Dieter Roth szövege alapján

A SÍRÁS (A SEJTÉS)

rendező: **CHRISTOPH MARTHALER** | **SCHAUSPIELHAUS ZÜRICH** | Svájc

mikor? hol? | április 21., 22. – 19 óra • Miskolci Nemzeti Színház

Senki sem számított pandémiára, amikor Christoph Marthaler egy gyógyszertár díszletei közé tervezte új bemutatóját és megkezdte próbákat. A steril, semleges patikai környezet volt az a közeg, amelyben öt színésznő és egy meglehetősen csendes férfi Dieter Roth szövegeit virtuóz nyelvművészetté fordítja.

| fotó: Gina Folly

| fotó: Menyhárt Luca

Csokonai Vitéz Mihály

AZ ÖZVEGY KARNYÓNÉ S KÉT SZELEBURDIAK

rendező: **TAPASZTÓ ERNŐ** | **ARADI KAMARASZÍNHÁZ** | Románia

mikor? hol? | április 18., 19. – 19 óra • Pécsi Harmadik Színház

Az előadás sodró lendületű, abszurd, élőszereplős bábjátékként eleveníti meg Csokonai több mint 220 éves alkotását, az első magyar tündérbohózatot, melyben az eredeti dalszövegek egy Bach-menüett dallamaira szólalnak meg, élőzenei kísérettel.

DANUBIA – A VIZEK TÜKRE

rendező: **RAMONA POENARU & GAËL CHAILLAT** | **DES CHÂTEAUX EN L'AIR** | Strasbourg, Franciaország

mikor? hol? | április 27. – 14 és 19 óra; április 28. – 9 és 14 óra • Bethlen Téri Színház, Budapest

Magával ragadó multimédiás élmény, melyben a lábad is vizes lesz! Az előadás során a közönség egy képzeletbeli utazást él át a Dunán, a forrástól a torkolatig. A nézők egy különleges multimédiás eszközökkel és tárgyakkal felszerelt térben vesznek részt az előadáson, ahol – interaktív módon – maguk is hozzájárulnak az előadás létrejöttéhez.

| fotó: Raoul Gilibert

NEMZETI SZÍNHÁZ
1837
A NEMZET SZÍNHÁZA

OLYMPICS

MITEM
MADÁCH NEMZETKÖZI
SZÍNHÁZI TALÁLKOZÓ

110

OLIMPIA-MITEM

JEGYEK*

1.800 Ft | 2.100 Ft | 3.000 Ft | 3.800 Ft

BÉRLETEK**

4 előadásos bérletár 8.400 Ft
30%-os kedvezmény

6 előadásos bérletár 12.600 Ft
40%-os kedvezmény

10 előadásos bérletár 15.000 Ft
50%-os kedvezmény

RÉSZLETEK: MITEM.HU

* a kedvezmények érvényesek ** bérletek a SnowShow-ra nem érvényesek

Euripidész az olimpiákon

A Sportlexikon szerint Euripidészt, az ókori görög drámaírókat a szülei atlétának szánták. A fiatalember birkózásban és ökölvívásban díjat nyert az eleuszi és az athéni versenyeken. Olimpiában is többször megfordult, de nem mint versenyző, hanem már ismert és ünnevelt drámaíró. A 10. Színházi Olimpián művei által Magyarországon is megjelenik az ókori görög szerző szelleme, pontosabban szellemisége.

A trójai nők két változatban is megtekinthető. A japán Tadashi Suzuki rendezésében, az általa alapított Togai Szuzuki Színház előadásában április 21-én és 22-én a Nemzeti Színház közönsége láthatja Euripidész *A trójai nők* című drámáját. A gdanski Wybrzeże Színház is *A trójai nőket* hozza a MITEM-re – Jan Kłata politizáló előadása június 5-én látható a Nemzetiben.

Euripidész műve alapján írta Simon Stone a maga *Médeia*-drámáját, és ezt Nina Lorenz rendezésében a németországi Bambergben működő Theater im Gärtnerviertel művészei mutatják be július 25-én az Esztergomi Várszínházban.

A Bethlen Téri Színház Vendégváros-sorozatában a Kolozsvárról érkező Váróterem Projekt társulata május 11-én, 12-én és 13-án vendégszerepel a Visky Andrej által rendezett, Euripidész *Alkésztisz* című drámája alapján készült előadással. (Az alkotók ajánlása szerint az elhangzó szöveg nyomokban Euripidészt is tartalmaz.)

Theodórosz Terzopulosz rendező, a Színházi Olimpia egyik alapítója is egy Euripidész-drámával, a *Bakkhánsnők* előadásával nyitotta meg 1986-ban Athénben az általa alapított Attis Színházat. Majd 2022-ben a budapesti Nemzeti Színházban is megrendezte ezt a drámát. A *Bakkhánsnők* ugyan nem szerepel a 10. Színházi Olimpia programjában, de a Nemzetiben műsoron tartják, nagy sikerrel játsszák.

A Sportlexikon szerint Euripidész „műveiben gyakran és elismerően említi a klasszikus küzdelmeket és azok hőseit”. Igaz, arról a veszélyről is írt, amikor a hanyatlóban lévő görög társadalomban megjelent az „atléták söpredéke”.

FILIP GABRIELLA

A trójai nők - a gdanski Wybrzeże Színház előadása

| fotó: Tobiáš Papuczys

A trójai nők - Suzuki Tadashi előadása

| fotó: Werner Lorenz

Médeia - a bambergi Theater im Gärtnerviertel előadása

Jelenet a Moby Dick című előadásból – Patchwork Fesztivál | fotó: Raynaudde Lage

Nemcsak gyerekeknek, de nekik mindenképpen

Gyevi-Bíró Eszter a korcsoportok igényeiről, a találkozásokról és a patchwork erényeiről

Az érzelmi intelligencia leginkább csak közösségben tud fejlődni, és ehhez jelentős mértékben hozzájárulhatnak a gyerekeket, fiatalokat foglalkoztató kérdéseket feldolgozó színházi előadások. A 10. Színházi Olimpia keretében a Kolibri Gyermek- és Ifjúsági Színház három kisebb fesztivált is szervez különböző korosztályok számára. Ezek a programok nemcsak a mai közönség, hanem a színház jövője miatt is fontosak lehetnek, fogalmazta meg Gyevi-Bíró Eszter rendező, színházi nevelési szakember, projektkoordinátor, akivel az előkészületekről, az olimpiai tervekről beszélgettünk.

Számítottak az olimpiai részvételre?

– Amikor Vidnyánszky Attila, a Színházi Olimpia művészeti vezetője megszólított bennünket, nagyon örültünk, mert kiderült, hogy a gyermek- és ifjúsági színházak részvételét is természetesnek tartják ezen a seregszemlén. Számunkra ez nagy megtiszteltetést, szakmai elismerést jelent. A lehetőségnek köszönhetően távoli országokból is jöhetnek most Magyarországra társulatok. Olyan együttesek lesznek itt, akiket más esetben

nem tudnánk meghívni, akiknek az előadásai igazi színházi különlegességek lehetnek a közönség számára. De szakmai szempontból is igen hasznosak az ilyen találkozások mindazoknak, akik gyermek- és ifjúsági színházteremtéssel foglalkoznak.

Miért szerveznek külön három kisebb fesztivált is?

– Már az előkészítés során folytatott beszélgetéseken tisztáztuk, hogy a gyermek- és ifjúsági színház esetében legalább há-

SENSES, PLAYON!,

PATCHWORK

Három fesztiválon láthatók gyermek- és ifjúsági előadások a Színházi Olimpián. A Kolibri Színház szervezésében a legkisebbektől a kamaszokig szóló produkciónkat láthatnak a fiatal nézők és a szakmai közönség Budapesten és Győrben. Senses, PlayOn!, Patchwork – érzékek, élmények és az élet nagy és kis kérdései a színpadon.

Gyevi-Bíró Eszter: „Távoli országokból is jöhetnek most Magyarországra társulatok. Olyan együttesek lesznek itt, akiket más esetben nem tudnánk meghívni, akiknek az előadásai igazi színházi különlegességek lehetnek a közönség számára.”

Vidovszky György: „Kérdés, hogy éppen válság idején szabad-e egy ilyen drága eseménysorozatot szervezni, de elsősorban azért örültem meg a részvétel lehetőségének, mert tényleg érdekes, izgalmas, szakmai szempontból is értékes előadásokat hívhattunk meg Magyarországra. És erre nagyon ritkán van lehetőség.”

| fotók: Kovács Milán

rom korcsoportot kell megkülönböztetnünk. Más témára, más jelekre fókuszál egy óvodás kisgyerek, és nagyon más kérdések foglalkoztatják a kiskamaszokat vagy a középiskolásokat.

A három sorozatból egyet elengedett a Kolibri Színház...

– Mindhárom gyermek- és ifjúsági fesztivál szervezője a Kolibri Színház, de nem szerettük volna, ha csak Budapesthez kötődnek ezek a rendezvények. Így lett a Patchwork Nemzetközi Gyermek- és Ifjúsági Színházi Fesztivál helyszíne Győr, ahol nagyon nagy szeretettel fogadtak bennünket.

Miért éppen Győr? Lehetne akár Kaposvár is, ahol már hagyománya van a gyermek- és ifjúsági színházi találkozónak?

– Kaposváron 2002 óta rendezzük a Nemzetközi ASSITEJ Gyermek- és Ifjúsági Színházi Biennálét. Tavaly volt a tizedik. Tehát a kaposvári közönség részesül fesztivál-előadásokban, a hazai szakmai résztvevők számára pedig érdekes lehet egy újabb helyszín megismerése. Győrben is komoly hagyományai vannak a gyermekszínháznak. Mindenképpen figyelmet érdemel az ottani Vaskakas Bábszínház, a Kocsis Rozi által vezetett társulat munkája. Ők sem csak a gyermekközönségre gondolnak, hanem ifjúsági és felnőttelőadásokat is tartanak. Természetesen a Győri Nemzeti Színház műsorában is ott vannak a gyermek- és ifjúsági előadások, és amikor Bakos-Kiss Gábor igazgatót megkérdeztem, hogy mit szólna egy ilyen olimpiai sorozathoz, befogadnának-e bennünket, azonnal igent mondott.

A foltvarrást jelentő patchwork lett a jelzője azoknak a családoknak, ahol a korábbi házasságokból hozott gyerekek élnek együtt, ahol gyakran adódhatnak viták, lelki sérülések, traumák. A színházi fesztivál esetében ez az elnevezés a kényes kérdéseket feldolgozó előadások utáni beszélgetős foglalkozásokra, lelki gondozásra utal?

– A patchwork szó jelentése valóban gyarapodott ezzel a családokra alkalmazott jelzővel. De most a fesztiválunk esetében arra a művészeti szempontból is igényes sokféleségre utal ez az elnevezés, amikor különböző alapanyagok, esetleg anyagdarabkák felhasználásával, megfelelő összeillesztésével születik értékes és új, egyedi és személyes alkotás.

Az igazán jó patchwork nemcsak szép, de hasznos is. A színházi élményen túl minden előadás alkalmat adhat személyes találkozókra, a nyomasztó problémák kibeszélésére...

– A Kolibri Színházban vannak érzékenyítő előadásaink, amelyek a kamaszokat, a fiatalokat különösen foglalkoztató kérdéseket vetnek fel. Már az osztályközösséggel, családtagokkal, barátokkal megélt erős színházi élmények is nagyon fontos személyiség- és közösségépítő elemek. Az előadások után a résztvevők szívesen megosztják velünk, mit gondolnak egy-egy témáról, nehezen megoldható, problémás élethelyzetekről. Ezekre a foglalkozásokon nem szolgálhatunk megoldási javaslatokkal, de nagyon jó lehetőséget adhatunk a felvetődő kérdések megválaszolásához, átgondolásához. Mivel mindez egy közösségben történik, és az érzelmi intelligencia

Jelenet a Colors című előadásából – Senses Fesztivál

fejlődése igazán csak közösségekben lehetséges, mindenképpen hasznosak ezek a beszélgetések, foglalkozások. Általában két felkészült szakember vezeti a foglalkozásokat, de mindig része a találkozásnak, és nagyon szeretik a gyerekek, amikor a színészekkel dolgozhatnak. Különösen hatásos, amikor a színész a szerepében marad, és azt az álláspontot képviseli, amit az előadásban is. Persze civilként, magánemberként is elindíthatják a beszélgetést az előadásban felvetett témáról: barátságról, szerelemről, házasságról, válásról... Mindebben benne van, ami a szerintem a színház lényege. A színház: lélek, élmény, erő, az én és a mi találkozása.

A gyermek- és ifjúsági fesztiválokra érkeznek vendégek európai országokból, de távoli földrészekről, Ausztráliából, Dél-Koreából is. Honnan tudtak ezekről az együttesekről? Vagy kérdezhetném úgy is, hogy történt a kiválasztás?

– Arra természetesen nem volt lehetőségünk, szinte lehetlenség is lenne, hogy megtekintsük az összes gyermek- és ifjúsági színházat vagy társulatot, és kiválasszunk bizonyos fókusszal rendelkező előadásokat. Viszont mindannyian, akik részt veszünk a szervezésben, ebben a szakmában dolgozunk, ez a hivatásunk, érdekel bennünket minden újdonság, odafigyelünk

a kollégák munkájára. Az ASSITEJ Gyermek- és Ifjúsági Színházak Nemzetközi Szövetségének magyarországi központja is a Kolibri Színházban található, amelynek igazgatója Novák János, a társaság elnöke. Ott is, és most az olimpiai program szervezésében is együtt dolgozunk Cziráki Judit dramaturggal és Vidovszky György rendezővel, aki színházi munkái mellett a Dublin City University oktatója. Szerencsére folyamatosan részesei vagyunk különböző nemzetközi színházi együttműködésnek, így időnként hívnak bennünket külföldre, és a kaposvári biennálékra mi is hívunk más országokból vendégeket.

Az előzetes programból tudom, a PlayOn is ilyen nemzetközi összefogásnak köszönhető.

– A PlayOn! BudaPest Nemzetközi Ifjúsági Színházi Fesztivál a Kolibriben és az Eötvös 10-ben kilenc európai ország összefogásának köszönhető. A PlayOn-program keretében azt vizsgáljuk, azt igyekszünk bemutatni, hogy miként egészíthető ki a hagyományos történetmesélés a fiatalok körében különösen népszerű digitális eszközök – telefonok, laptopok – interaktív felhasználásával. Ebben a sorozatban bemutatkoznak angolai, ausztriai, lengyelországi, németországi, olaszországi és portugáliai együttesek is.

A Senses Nemzetközi Fesztivál előadásai a legkisebbeknek szólnak. Miközben a játsszó személyek talán meg sem szólalnak.

– A korosztály sajátossága, hogy még nincs jelentősége a verbális közlésnek, a történetmesélésnek. Viszont az érzékelés, az érzékszerveken alapuló kapcsolatteremtés nagyon is „beszédese” lehet. A mozgás, a zene, a hangok, színek, a fények érzékelésével hatnak majd ezek az előadások. A Mapping nemzetközi színházi együttműködés szakmai támogatásának köszönhetően szintén kiváló együtteseket tudtunk meghívni. Érdekes módon a legtöbb közreműködő Észak-Európából, Belgiumból, Svédországból, Dániából és Hollandiából érkezik, de lesz spanyol és indiai vendégünk is – szintén a Kolibriben és az Eötvös 10-ben.

FILIP GABRIELLA

Jelenet a Frankenstein című előadásból - PlayOn! Fesztivál

PATCHWORK FESZTIVÁL

Klasszikus irodalmi alkotások adaptációi, tánc- és mozgásszínházi előadások, közösségi élményen alapuló részvételi színház, látványszínházi és bábelőadások gyerekeknek és fiataloknak.

FELLÉPŐK: POLYGLOT THEATRE (Ausztrália), COMPAGNIA LA LUNA NEL LETTO (Olaszország), PLEXUS POLAIRE (Franciaország-Norvégia), VRUM PERFORMING ARTS COLLECTIVE (Ausztria-Horvátország), KLAIPEDOS LELIJU TEATRAS (Litvánia), LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA (Szlovénia), OH! MY LIFE MOVEMENT THEATRE (Dél-Korea), LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR (Szlovénia), ŠEIKO ŠOKIO TEATRAS (Litvánia)

mikor? hol?

április 17. –23. • Győri Nemzeti Színház

PLAYON! BUDAPEST

Nemzetközi Ifjúsági Színházi Fesztivál a történetmesélés és a nézői bevonódás új formáit kereső előadások interaktív formákkal, digitális technológiák alkalmazásával.

FELLÉPŐK: THEATER DORTMUND (Németország), ELSINOR CENTRO DI PRODUZIONE TEATRALE (Olaszország), LANDESBÜHNEN SACHSEN (Németország), LANDESTHEATER LINZ (Ausztria), TEATR LUDOWY (Lengyelország), TEATRO O BANDO (Portugália), PILOT THEATRE (Egyesült Királyság).

mikor? hol?

május 16. – 19. • Kolibri Színház, Eötvös 10 Közösségi Tér, Budapest

SENSES

A fesztivál fókuszában a legkisebb korosztálynak szóló érzékszervi észlelésen alapuló előadások állnak.

FELLÉPŐK: DALIJA ACIN THELANDER (Svédország), THEATER DE SPIEGEL (Belgium), DE STILTE (Hollandia), I ENTERTAINMENT / LA BARACCA (India / Olaszország), TEATRO PARAÍSO (Spanyolország), THEATRE MADAM BACH (Dánia).

mikor? hol?

június 9. – 11. • Kolibri Színház, Eötvös 10 Közösségi Tér, Budapest

Jelenet a Fehér altató című előadásából – Patchwork Fesztivál | fotó: Vytautas Petrikas

A színházban értjük egymást

Vidovszky György a legfiatalabb nézők fontosságáról, a színház univerzális nyelvéről

Vidovszky György rendező, drámapedagógus szerint a színház szakmai nyelve nem igényel különösebb szinkronizálást. Abban is biztos, hogy a beszélt nyelvek különbsége ellenére a 10. Színházi Olimpián, a gyermek- és ifjúsági fesztiválokon a legkisebbek is élvezni fogják a távoli országokból érkező színtársulatok előadásait. Vidovszky Györggyel, a program egyik szervezőjével telefonon beszélgettünk, mivel – részben – Írországból él, a Dublin City University vendégoktatója.

A gyermek és ifjúsági színházi fesztivál programjára tekintve az első meglepetés az volt, hogy Írországból nem hívtak vendégeket. Pedig talán – a hazai színházak után – ott láthatja a legtöbb előadást. Nem talált Írországból egyetlen olimpiára érett gyermek- vagy ifjúsági előadást sem?

– Nem örömmel mondom, de az ír gyermekszínházi kínálat nem túl erős. Ennek ellenére volt egy olyan gyermekelőadás, amelynek a meghívásán gondolkodtunk, de a szervezésnek egy következő fázisában elakadtunk. Írországból egy-egy produkcióra szerződnek csak a színészek, de ha azt már nem játsszák, szétszéled az alkalmi társulás. Mindenki új lehetőségeket keres, a színészek más színházakban, más darabokban vállalnak szerepeket. Ha már nincs műsoron egy előadás, hiába volt az nagyon jó, nagyon sikeres, képtelenség egyetlen vendégszereplés miatt összeszedni újra azt a csapatot. Az egyeztetéseket az is megnehezítette – természetesen nemcsak az írországi előadások esetében –, hogy nagyon későn kezdhettük el az előkészítést, ráadá-

sul mi, részben a korcsoportoknak megfelelően, három kisebb fesztivált is szervezünk, így ezekhez is igazodnunk kellett.

Az európai országokon kívül érkeznek vendégek gyermek- és ifjúsági színházi előadásokkal Indiából, Ausztráliából, Dél-Koreából is. Nem tart attól, hogy nem értjük majd őket?

– A nyelvi nehézségeket sokféleképpen igyekszünk áthidalni. A feliratozás a kisebb gyerekek esetében nem megoldás, részben mert még nem tudnak olvasni, részben meg, ha igen, nem tudnak egyszerre a színpadra és a felíratra is figyelni. Az ifjúsági előadásoknál lesz feliratozás is, néhány alkalommal szinkrontolmácsolás, szövegálmondás, és persze bizonyos előadások esetében nincs jelentősége a verbális közlésnek, tehát nincs szükség semmiféle tolmácsolásra.

De értjük-e majd a távoli országokban használt gesztusokat, a más kultúrákban közismert színházi nyelvet?

– Nem hiszem, hogy ezzel gond lenne. Nem valami zárt rezervátumok kultúráját hozzák ide ezek az együttesek. A színház nyelve pedig univerzális, ha szabad ezzel a közhellyel élnem.

Egyetemi oktatóként soha nem tapasztalta, hogy az írországi hallgatók nem mindig értik, ha esetleg magyar színházi példákat említ?

– Sose tették szavá a hallgatók, hogy nem értik, miről beszélnek. Hiába más az anyanyelvünk, vagy más kultúrában nevelkedtünk, a színház világában értjük egymást.

A Színházi Olimpia keretében meghirdetett PlayOn! Budapest Fesztivál előadásain megjelennek a digitális eszközök is.

Jelenet a Jövő című előadásból – PlayOn! Fesztivál | fotó: Hupfeld

Nem inkább távol kellene tartani az élő színházi előadásoktól az okos telefonokat, tableteket, laptopokat? Már a film, a televízió térnyerése miatt is sokan féltették a színházat.

– Utólag persze kiderült, vaklárma volt, amikor azért aggodalmaskodtak az emberek, hogy mi lesz a színházzal, ha hódít a film, a televízió, ha otthonról is megnézhető egy-egy előadás. Ma már nyilvánvaló, más műfajokról van szó, más élményt jelent egy tévéközvetítést nézni a színházból vagy ott lenni a helyszínen, szemtanúja, részese lenni az eseménynek. A PlayOn! előadásai esetében eszközként használjuk a mai technikát, ezeket a fiatalok körében különösen népszerű digitális lehetőségeket. Mindezt pont azért, hogy bevonjuk őket a közös játékba, interaktívvá tegyük az előadásokat, vagyis hogy közelebb hozzuk a színházat mint műfajt.

A legkisebbeknek és nyilván a szüleiknek szánják a Senses Fesztivál előadásait. Laikusként biztos sokan megkérdezik: még ez is színház?

– Igen, már ez is színház. A gyermekek korai fejlődési szakaszában még nincs jelentősége a verbális kommunikációnak és a narratív kompozíciónak, ezért ezekben az előadásokban nem történeteket mesélnek a kicsiknek, hanem csak tisztán performatív színházi hatásokat alkalmaznak. Vagyis más impulzusok segítségével, az érzékszervi észlelésnek köszönhetően színházi élményhez lehet juttatni őket. Most ezen a fesztiválon a hang és a fény lesz a központi téma. Elsősorban azt mutatják be a meghívott művészek, hogy miként lehet használni a hangok és a fények játékát a legkisebbeknek szóló előadások során.

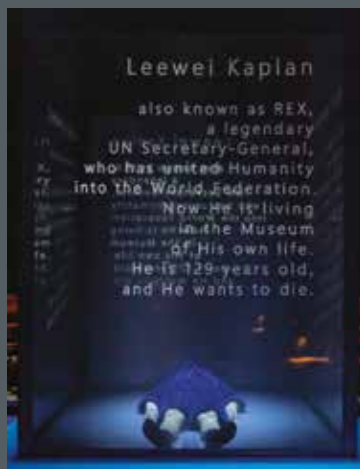
Mit vár ettől a rendezvénysorozattól – mint néző, mint rendező, mint drámapedagógus?

– Azt hiszem, nem kell különösebben indokolnom, hogy miért lehet hasznos egy ilyen rendezvény. Az más kérdés, hogy éppen válság idején szabad-e egy ilyen drága eseménysorozatot szervezni, de elsősorban azért örültem meg a részvétel lehetőségének, mert tényleg érdekes, izgalmas, szakmai szempontból is értékes előadásokat hívhattunk meg Magyarországra. És erre nagyon ritkán van lehetőség. A Kaposvári Nemzetközi Gyermek- és Ifjúsági Színházi Biennálékra jó, ha egy vagy két külföldi vendéget tudunk meghívni kétfévente. Most viszont tényleg nagyon sok kiváló, szakmai körökben ismert együttes és színházi szakember érkezik hozzánk. A nézők, a gyerekek és a felnőttek számára is különlegességek lesznek ezek az előadások. A szakmai közönséget pedig mindenképpen inspirálhatja. A jó példák átvételére, új megoldások keresésére buzdíthatja a kollégákat is egy ilyen rendezvénysorozat.

FILIP GABRIELLA

fotók: Eöri Szabó Zsolt

Kirill Fokin

REX

sci-fi

Leewei Kaplan (az ENSZ volt főtitkára) – HORVÁTH LAJOS OTTÓ | Sam (android, Kaplan asszisztensének hangja) – CSÁK GYÖRGY m. v. | Lazar Chomsky (az USA elnöki tanácsadója) – FARKAS DÉNES | Emma (Kaplan felesége) – SZILÁGYI ÁGOTA m. v. | Elnök – SÖPTEI ANDREA | Samantha (Kaplan lánya) – BATTAI LILI LUJZA e. h. | Jack – KOVÁCS S. JÓZSEF | Cassidy – KATONA KINGA | Énekesnő – SZÜCS NELLI

valamint a Kaposvári Egyetem Rippl-Rónai Művészeti karának színészhallgatói: Bognár Bence János, Duma Kata, Juhász Péter, Kerék Benjámin Dominik, Kiss Anna Gizella, Krauter Dávid Róbert, Mikita Dorka Júlia, Puskás Balázs Ákos, Sipos Ilka, Soós Anett, Wettstein Márk, Winkler Tamás Ábel

Videófelvételtől közreműködik: Moderátor – RUBOLD ÖDÖN

Koreográfus: Igor Kacsajev // Díslet és jelmez: Alekszej Tregubov // Video: Aszja Muhina // Zene: Anton Jahontov // Fordító-dramaturg: Kozma András // Súlygó: Kabódi Szilvia // Ügyelő: Lovass Ágnes // Rendezőasszisztens: Trimmel Ákos

Rendező: VALERIJ FOKIN

mikor? hol?

PREMIER: március 10.

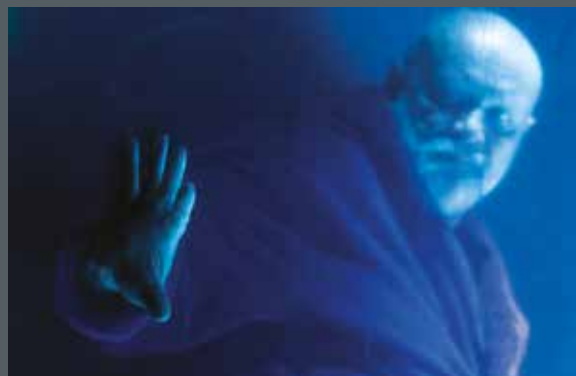
további előadás: április 17. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

A MITEM – 10. Nemzetközi Színházi Olimpia keretében

„A jövőben játszódó REX főszereplője és követői egy látszólag nagyon is nemes célt értek el: eltörölték a határokat, egyesítették az emberiséget, létrehoztak egy világállamot. De a világegység elérése iszonyatos áldozatokkal járt... Ez a politikai sci-fi történet egy álomról, és arról, hogy mi történik, ha ez az álom meghaladja az ember léptékeit. Történet a politikai hatalomról, a meghozott döntések felelősségéről. Ez a történet arról is szól, hogy a gondolat, a fantázia, a képzelet – mindig provokáció. És az, ami tegnap még elképzelhetetlennek, megvalósíthatatlannak, provokatívnak, lehetetlennek tűnt, ma valósággá, holnap pedig mindennapossá válik. A jövő gyorsan közeledik. Néha még túl gyorsan is.”

KRILL FOKIN, író

OSZTOVITS ÁGNES

„Horváth Lajos Ottó az érdeklődést fenntartva mindvégig el tudja hitetni, hogy ennek így kell lennie...

Életre ítélve

Bevallom, már a REX induló képénél azért szurkoltam, hogy a Gobbi Hilda Színpad közepén álló szűk vitrinbe zárt férfiú kiszabaduljon áttetsző börtönéből. Sajnáltam a ronda kék köntösben, fekete zokniban vergődő Horváth Lajos Ottót, aki szerepe szerint nem szeretné megélni százharmincadik születésnapját, és hevesen tiltakozik a földi létet meghosszabbító tüdő- és májátültetés ellen. Aztán beletörődtem, hogy ő a hajdani legendás ENSZ-főtitkár – akit a nép Rexnek nevez –, a szép új világ megteremtője, aki a darab utolsó jelenetéig a róla szóló múzeum kiállítási tárlójában marad. Ráadásul a nálam jóval türelmesebb és alázatosabb Horváth Lajos Ottó az érdeklődésemet fenntartva mindvégig el tudja hitetni, hogy ennek így kell lennie az írói-rendezői vízió értelmében.

Kaplan érdeme ugyanis, hogy létrehozta azt az új világrendet, amelyben nincsenek önálló államok, így nincsenek háborúk sem, ahol minden egyetlen kézben összpontosul. Erről álmodozott fiatal korában, s ezt az álmát könyörtelen következetességgel meg is valósította: beköszöntött az emberiség aranykora – állítólag. Hogy mi is a helyzet ma, azt nem láthatja, hisz' a hálás az utókor ebben a múzeumi tárlóban tartja őt. Egyetlen kapcsolata a világgal Sam (a hangja Csák György), egy android, a mesterséges intelligencia csúcsterméke.

Kaplan kettecmagányában felidézi hosszú és harcos élete fontos eseményeit. Kiderül, hogy miközben a globális állam megteremtésén fáradozott, mindenkit elárult, első nagy szerelmét, Cassidyt (Katona Kinga), majd feleségét, Emmát (Szilágyi Ágota) és lányait is. Nem véletlen tehát a végtelen magány. Kaplannak egyetlen reménye van, hogy az egykori cimborájával, egyetemi barátjával majd halálos ellenfelévé váló és végül likvidált Lazar Chomskyval (Farkas Dénes) folytatott történelmi jelentőségű vitájában ő diadal-

GULYÁS GÁBOR

„Minden tönkremegy, minden egyre rosszabb, de ugyanúgy ünneplünk, mintha a fordítottja történe...

Deficit

Diktatúra vagy demokrácia? A 20. századi napnyugati politika világa leírható ezek harcaként. A diktatúra legfőbb példajaként a náci Németországot szokás említeni, eminens demokráciaként pedig az Amerikai Egyesült Államokat. Én jobb példának találok diktatúrára a Szovjetuniót – nemcsak azért, mert a német fasizmus megerősödése előtt jött létre és sokkal tovább tartott, hanem mert a kiépített vazallusi rendszere is lényegesen nagyobb volt. A 20. század eminens demokráciájaként nem tartom a gazdasági gyarmatbirodalmat építő, folyamatosan háborúkat kirobbantó USA példáját korrektnek – több államot is javasolhatnék itt, melyek közül a már régóta prosperáló Svájcot választom. Mi volt a Szovjetunió missziója? Leegyszerűsítő rövidséggel kijelenthetjük, hogy a *kommunizmus* nevű utópia megvalósítása a proletárok diktatúrája révén. Ám megtapasztaltuk, hogy a proletárdiktatúra nemcsak a burzsoáelemeket nyomja el, hanem gyakorlatilag mindenkit a rendszer vezetőin kívül. Svájcnak sem volt könnyű a 20. század, mert folyamatosan kezelnie kellett a politikai és a gazdasági nagyhatalmak nyomásgyakorlását, de ezt sikerrel tette – kimaradt a világháborúkból, ellenállt a gazdasági globalizációnak, s mindvégig szuverenitását tisztelő demokráciaként tudott működni.

De a világ nem a svájci példa mentén halad. Megint van olyan utópia, amely számos országban annak ellenére lett politikai döntéshozók között is népszerű, hogy jónéhányan disztópiának látják. Mi Magyarországon, akik megéltük a „Világ proletárjai egyesüljete!” jelszó megannyi hatását, többségében disztópiának látjuk a hatalmas szuperállam létrehozásának gondolatát, de tudhatjuk, hogy Brüsszelben a többség nem így gondolja,

maskodott. Megelevenedik előttünk a vita: Kaplan elkápráztatja a közönséget az emberiségről szőtt ragyogó álmával, de Chomsky tüpontosan rávilágít, hogy ez a vízió embertelen és kudarcra van ítélve...

Kaplant nem engedik meghalni, mert ő az új rend szimbóluma. Eljön tehát a százharmincadik születésnap, és eljön hozzá az ENSZ főtitkárszonya (Söptei Andrea), aki köszöntőjében kifejti, hogy Kaplannak miért kell az idők (a rendszer) végezetéig életben maradnia. A zászlókkal, virágcsokrokkal felvonuló rajongók kiemelik Kaplant az üvegketrecből.

A mindössze huszonnyolc éves Kirill Fokin történész-író-politológus, a darab szerzője még az orosz-ukrán háború kitörése előtt írta meg a *REX*-et, amelynek sokféle részüzenete mellett egyetlen lényegi mondandója van: a hatalom eltorzítja a személyiséget, ellehetetleníti az emberi kapcsolatokat. Ez a világirodalom megannyi remekművéből ismerős toposz akkor válik igazán hatásossá, ha a szereplők, a helyzetek

s nemrég Dubajban egy elit konferencián (*World Government Summit*) is szó esett a világkormányzás bevezetésének lehetőségéről. Erről szól az ifjú író, Kirill Fokin *REX* című drámája, melyet az édesapja, a nemzetközi perspektívában is jelentős rendezőnek számító Valerij Fokin állított színpadra Kozma András fordításában.

A látomás a jövőben játszódik. A főszereplő olyan ember, aki keresztneve (LeeWei) alapján egykor ázsiai lehetett, de ma már nincs nemzetisége, mert az elavult dolog. Sok mindent megélt. Az ENSZ főtitkáráként hatalmas háborúkat indított el, amelyeknek köszönhetően egyetlen államban egyesítette az emberiséget. Ez régen volt, de a Horváth Lajos Ottó bravúros alakításában megjelenő LeeWei Kaplan, vagyis Rex, még mindig él. Egy mesterséges burokban kényszerül lakni abban a múzeumban, amit az ő munkásságának szenteltek. Komornyikja egy mobilporszívóra emlékeztető android gép, aki képes arra, amire a „hagyományos” emberek nem: szót érteni az egykori

eredetiek, ha a közönség asszociációs bázisát megmozgatja. Ez nem mindig sikerül. Az üvegketrec kétségkívül felidéz bennünk a moszkvai Vöröster mauzóleumában egykor bebalzsamozva kiállított Lenint, az életben tartási kísérletek pedig a szovjet pártfőtitkár, Brezsnyev utolsó éveit, sőt a mostani amerikai elnök és nagyhatalmú, idős pénzemberek regnását is, akiknek a halála esetén az egész rendszer előbb-utóbb összeomlott, illetve többek szerint összeomolna.

A Nemzeti közönségének már ismerős Valerij Fokin, a szentpétervári Alekszandrinszkij Színház sokszorosan kitüntetett vezetője, aki 2016-ban Dosztojevszkij *Krokodilusát* vitte színre, és több darabja is volt látható a MITEM-en. Most fia darabját rendezte meg egyszerű, ám rendkívül expresszív színpadon, amelyet végig az üvegketrec ural. Minden mozgás precízen ki van számítva, legyen szó a Kaplant éltető fiatalok lelkes seregéről, vagy a ketrec körül hibátlanul közlekedő android-asszisztensről. A címszereplő Horváth Lajos Ottó a szűk térben is végig árnyaltan játssza szerepét, és az új ENSZ-főtitkár szerepében Söptei Andrea az előadás egyik legjobb alakítását nyújtja. Ahogy nadrágkosztümében belépdél és beszédet mond, egyszerre juttatja a közönség eszébe a szovjet komisszárnókat és Angela Merkelt. Íme a világ uralkodóasszonya! Szűcs Nelli ezúttal énekesnőként búvöl el ragyogó hangjával és humorával a kísérteties születésnap abszurd forgatagában. Minden jó, ha jó a vége?

a szerző kulturális újságíró, szerkesztő, könyvkritikus

főtitkárral. 129 éves az előadás elején Kaplan, és nagyon unja az életet: mivel szeretne meghalni, éhségstrájkot folytat. Viszsaemlékezik a feleségeire, a lányaira, az egykori politikai munkájára, de az emlékeket nem találja megnyugtatónak. Ám ami legjobban izgatja, az egykori barátjának és politikai ellenfelének tragikus sorsa, akit ő öletett meg. Eszünkbe juthat Kádár János, aki utolsó beszédében szembesült az általa meggyilkoltatott Nagy Imre hagyatékával. Ahogyan sokáig nem lehetett tudni, hová temették el Nagy Imre testét, úgy a darabbeli egykori elnöki tanácsadó, Lazar Chomsky holttestének helye szintén ismeretlen, de a (filozófus Noam Chomsky spirituszát Farkas Dénes erős alakításában idéző) tanácsadó megtestesült szelleme újra és újra megjelenik Kaplan számára. Nem tud előre elmenekülni. Az új szuperállam Söptei Andrea által játszott elnökasszonya nem engedi Rexet meghalni – betölti a százharmincadik életévét is. Jöhet az ünnepség! Jön is. Szűcs Nelli énekesnőként olyan lendülettel robban be a játéktérre, amelyet Madonna budapesti fellépése óta nem láhattunk erre felé. Kaplannak is ünnepelni kell!

Minden tönkremegy, minden egyre rosszabb, de ugyanúgy ünneplünk, mintha a fordítottja történné. Így működik ebben az előadásban a túlélés. Érdemes megnézni, érdemes szembesülni vele!

a szerző filozófus, esztéta

PREMIERPORTRÉ • HOBO

Az utcazenész

Írta és játssza: FÖLDES LÁSZLÓ HOBO

közreműködik: KISS ZOLTÁN (gitár)

rendező: VIDNYÁNSZKY ATTILA

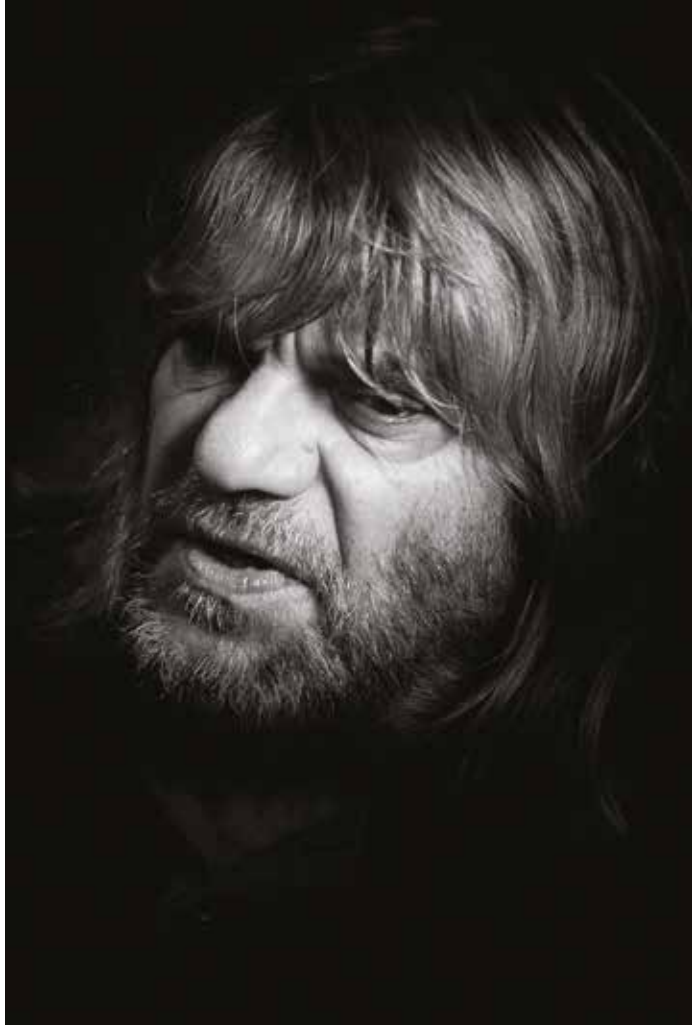
mikor? hol?

PREMIER: április 13. – 19 óra 30

további előadás: április 22. 19 óra 30 • Kaszás Attila Terem,
valamint a 10. Színházi Olimpia idején szerte az országban,
valahol a járdán...

**„A Színházi Olimpián
Az utcazenész utcai változatát
játszom majd. Ha egy vidéki
színházban héttől fellép
a híres külföldi színház, én
valahol a járdán öttől adom
elő a művészetemet. (Mert az
nekem van, ugyanis állítólag
előadóművész vagyok.)
Ha a közönség meghallja,
hogy én ott csiripelek,
hát nem tudom, mi lesz...**

Majd valahol a járdán...

Hobo az „átkos” könnyűzenei életét idéző új előadásáról, újséggírókról, leégett hangfalakról és egy versnyi szívlapátról

Ütötték otthon, később letartóztatták, rendőrök verték, jelentéseket írtak róla. 1978-ban blues zenekart alapított. Énekes, dalszerző, előadóművész. Fordít, darabokat és könyveket ír, több filmben játszott. 2011-ben Kossuth-díjat kapott. Két évvel ezelőtt a rajongói (néhány hobológus) emléktáblát helyezett el a mezőtúri őrtoronynál, ahol 1964 novemberében őrt állt – ült. Tíz éve a Nemzeti Színház tagja. 78 évesen is „on the road”-üzemődben nyomja, koncertezik, játszik. Nyolcadik előadóestje lesz Az utcazenész. A premierre készülő Földes László Hobóval beszélgettünk.

Milyen változásokon megy át a darabja, míg színpadra kerül?

– Az utcazenész születésénél arra gondoltam, összerakok egy anyagot, és engedélyt kérek, hogy Kiss Zoli gitárossal Hobo-számokat játszassunk az utcán. Elhatároztam, hogy végigturnézom Budapestet, az összes kerületbe elmegyek úgy, hogy sem a helyszíneket, sem az időpontot nem hirdetem

meg. Megállunk a Kőbánya-Kispest metrómegállónál, és ott nyomjuk. Vesztemre ezt elmondtam Vidnyánszky Attilának, akivel a Tanácsköztársaság bukása óta már 17 premierem volt. Többek között megrendezte a *Vadászat* című lemezemet és a *Csavargók* tízparancsolatát. Ő mondta, hogy írjak az ötletemből egy darabot. A József Attila-estjeimet, 1991 óta ezernél

Halj meg, és nagy lesz

többször játszottam. Először a Katonában Jordán Tamás, utána az Új Színházban Kiss Csaba, a Nemzetiben Vidnyánszky Attila rendezésében. Ez utóbbi 539 eladásnál tart, és több mint nyolcvanezer ember látta. Jön rá a közönség – de nem miattam! József Attila miatt. Állítólag „nincs érdeklődés a kultúra iránt” – én ezzel szembemegyek. A Faludy- a Pilinszky-estjeimet is száznál többször adtam elő. Nem beszélve a Jim Morrison-, Viszockij-, Villon-műsorokról.

Az utcán csak dalokat szeretne előadni?

– Lesz hozzá szöveg is. A mai napig sokat koncertezek, és ott is figyelek rá, hogy a dalok közti összekötő szövegek szóljanak valamiről. Mivel *Az utcazenész* bekerül a színházba, megváltoztattam az eredeti elképzelést. A darabban sűrítve mutatok be egy sorsot: a zenész a hatvanas években elkezdett Beatlest, Bee Geest játszani, aztán elment a Ki mit tud?-ra, a Táncdalfesztiválra, lemezhez jutott, sztár lett, kirúgták a zenekarból, szóló sztárként is megbukott, kiment Nyugatra, az is kudarcos véget ért, és Magyarországon se jött össze a vendéglátózás. Miután elárulta a családját, barátait, mindenkit, egyedül a zene maradt neki. Űl az utcán. És elmeséli a történetét.

A föltámadás szomorúsága (Ady-est)

Merített a saját életéből is?

– Ez a figura nem én vagyok, az én utam teljesen más. Évtizedeket végigcsináltam ebben a szakmában, és azt kell mondanom, hogy sosem tartoztam és ma sem tartozom közéjük. Saját utam van, ami nem azt jelenti, hogy az jobb, csak teljesen más. Szeretném megmutatni, hogy jónéhány zenésznek min kellett keresztül mennie a betiltások, a megaláztatások, a beszervezések, vagy a saját disznóságai miatt. A könnyűzene történetével foglalkozó *újságírók* legtöbbje hazug és a mindmáig jelenlévő, sőt egyre szaporodó klikkek valamelyikéhez húznak, a gazdáik érdekeit szolgálva átírják azt, ami történt. Mára kiderült, hogy szinte mindenkit üldöztek, hogy már a Táncdalfesztivál is az ellenállás, a lázadás egyik színtere volt! A darab korrajz, hatvan év keresztmetszete.

Mikor látjuk majd az utcán zenélni?

– Az a terv, hogy a nemzeti bemutató után, a Színházi Olimpián játszom majd *Az utcazenész* utcai változatát, ahogy eredetileg akartam. Ha egy vidéki színházban héttől fellép a híres külföldi színház, én valahol a járdán öttől adom elő a művészetemet. (Mert az nekem van, ugyanis állítólag előadóművész vagyok.) A régi nagy slágerek a magas jogdíjak miatt nem kerülhettek be az előadásba, ezért azok modorában írtam néhány újat. Nagyon bugyuták. Ha a közönség meghallja, hogy én ott csiripelek, hát nem tudom, mi lesz.

Mindig hangsúlyozza, hogy nem színész, ehhez képest évi 110-120 előadása, fellépése van. A hatvanas évek közepén Máriássy Félix felvetette volna a főiskolára. Miért nem akart színész lenni?

Tíz Hobo-év a NEMZETIBEN

ILYEN VOLT, ILYEN LESZ (koncert, 2023) • HOBO-KISKARÁCSONY (koncert, 2022) • VADÁSZAT (2021) • HÉ, MAGYAR JOE! (2018) • LASSÚ VONAT (Bob Dylan-koncert, 2017) • FARKASHAJCSA (Viszockij-est, 2017) • A GULAG VIRÁGAI (2016) • HALJ MEG, ÉS NAGY LESZEL (2015) • A FÖLTÁMADÁS SZOMORÚSÁGA (Ady-est, 2014) • BALLADA A KÉT SEBZETT HATYÚRÓL (2013) • A MANHATTANI JÓISTEN (Billy és Fankie, két mókus hangja Ingeborg Bachmann darabjában, felolvasószínház, 2014) • TUDOD, HOGY NINCS BOCSÁNAT (József Attila-est, 2013)

Életmű-koncertek 2015-ben

70. SZÜLETÉSNAPI KONCERT, valamint az eredeti lemezbemutatók felidézése: VADÁSZAT (1984), OLY SOKÁIG VOLTUNK LENNI (1982), KOPASZKUTYA (1981), KÖZÉPEURÓPAI HOBO BLUES (1980), REQUIEM A BLUESÉRT (2014), SZIMPÁTIA AZ ÖRDÖGGEL (1979), ÚTON LENNI BOLDOGSÁG – VISSZA A GYÖKEREKHEZ (1978)

Rácz Józseffel a Hé, Magyar Joe!-ban

– A blueshoz vagy a versmondáshoz nem kell színésznek lenni, elég a hitelesség. Máriássy tényleg azt mondta, ha megtanulok egy verset, akkor felvetet, és néhány évvel később Bálint András is biztatott. Én csak Mick Jagger bőrébe akartam volna bújni, de kétszer akkora vagyok, mint ő, és harminc kilóval nehezebb... Amikor elkezdtem a Hobo Blues Bandet, utánóztam őt. De csak addig, míg meg nem írtuk a saját dalainkat, mert a *Ki vagyok én?* vagy a *Viharban születtem* című számokhoz már nem passzolt Mick Jagger.

Mikor kezdett el verses előadóestekkel foglalkozni?

– A koncerteken összekötő szöveggént hol a *Bibliából*, hol versekből vagy a központi bizottság jelszavaiból citáltam. Egyszer utazás közben József Attila sorait rakosgattam össze, majd a koncert előtt elővettem a papírt, és rájöttem, hogy az idézetek közé nem kellene Hobo Blues Band-dalok, ez inkább egy József Attila-est vázlata. Akkor már játszottuk a *Nagyon fáj*, *A betedik*, a *Tiszta szívvel* című verseit. Jól fogadták, hát elhatároztam, hogy amit kaptam tőle, tovább adom.

Hárman is színpadra állították önnek József Attila műveit. Vidnyánszky Attila azt mondta, hogy Hobót nem lehet rendezni. Akkor hogyan tudnak együtt dolgozni?

– Jordán Tamás rendezte az elsőt, de dolgoztam Ascher Tamással, Valló Péterrel, Szikora Jánossal is. Ugy gondolom, hogy ők megteremtették a környezetet, amiben őszinte lehettem. Major Tamás mondta, hogy a *Nagyon fáj* című verset helyette mondtam el. Egyáltalán honnan tudta, hogy elmondtam? A *Kései sirató* a világirodalom egyik legnehezebb verse. Kérdeztem Vidnyánszkyt, hogy kezdjem el? Odatett elélem egy

kupac földet, hogy azt gyúrjam, morzsoljam, és szórjam egy elképzelt sírra, és csak akkor szólaljak meg, ha már tudok. Hiába mondtam el ötszázszor, ötszázegyszer is olyan, mintha szív-lapáttal vernének. Egyetlen mérce van: őszinte volt vagy sem. Ez minden alkalommal iszonyatos szenvedés, de a blueshoz is, ahonnan jövök, ugyanez kell.

Hét évig volt a debreceni színház tagja, ahol Vidnyánszky Attila volt az igazgató, és ahol több beregszászi színész is játszott. Hogyan jött össze velük?

– 2000-ben, mikor először megérkeztem a beregszászi színházba, nem volt ott senki. Az egyik teremben kopott mo-ziszékek voltak, a másikban kétszáz jelmez a falakon, szögekre aggatva. Leültem, a könnyeim folytak, hogy ők ilyen körülmények között játszanak világszínvonalú előadásokat, és dolgoznak havi párezer forintért. Mikor megérkeztek a színészek, nem hitték el, hogy tényleg én vagyok az. Az esti előadásomon télikabátban ültek a nézők, nem volt fűtés. Jóba lettünk, megcsináltuk Beregszászban, aztán Debrecenben a *Vadászatot*, jó velük játszani, játszottam Szűcs Nellivel a Viszockij-darabomban, ma is együtt nyomjuk Rácz Jósikával a *Hé, Magyar Joe!* előadást.

Ugorjunk vissza a zenei pálya elejére! 1969-ben Lepkék, virágok címmel alakított egy zenekart, Rolling Stones-számokat játszottak. Miért csak négy fellépést éltek meg?

– Egy hangtechnikus összerakott nekem két hangfalat és egy erősítőt. Szilveszter éjszaka egy műteremben játszottunk kétszáz ember előtt. A buli alatt kigyulladt mindkettő, erre dühömben addig játszottam a Szimpátia az ördöggel című

Szűcs Nellivel a Ballada a két sebzett hattyúról című előadásban

számot, amíg le nem égett minden. Vége lett a cuccnak és a zenekarnak is. Én meg hosszú évekre eltemettem magamban a zenélés utáni vágyat. 1976-ban Zágrábban láttam először a Stonest, ez annyira feldobott, hogy elhatároztam, alapítok egy szerelemzenekart. Akkoriban Csepelen tanítottam a Jedlik Ányos Gimnáziumban, és már írásaim jelentek meg a Kortársban és az Élet és Irodalomban. Két évvel később volt a HBB első koncertje a Lőrinci Ifjúsági Parkban. Levitte a fejemet, annyira bejött. Egy ideig még a tanítás mellett játszottam, aztán dönteni kellett. A tanárt legyőzte a ripacs, és minden felkészülés nélkül elkezdtem zenélni.

Mi változott, miután Póka Egon basszusgitáros, zeneszerző csatlakozott a Hobo Blues Bandhez?

– Amikor megalakultunk, eszünkbe sem jutott, hogy valaha is lemezzünk lehet, csak szerelemből játszottunk angolszász bluest és rock and rollt, igaz, magyar fordításban. Póka hamar lecserélte a zenészeket, profikat hívott, csak Kőrös Józsefet tartotta meg. Később hozta Deák Bill Gyulát. Mivel korábban már írtam szövegeket a Kexnek, Olympiának, Siriusnak, a P. Mobilnak, Egonnak meg ment a zeneszerzés, belevágtunk a saját dalokba.

Hány Rolling Stones-koncerten járt?

– Zágrábban rögtön kettőn. Az elsőre a feketepiacon tízszeres áron vettem jegyet egy neppertől. Meghatározó élmény volt. Azóta negyvenszer láttam a zenekart. 1995-ben a Népstadionban volt koncertjük. A végén a VIP sátorba bejött az egész zenekar, mindenkivel kezet fogtak. Keith Richardsnak odaadtam a Stones-könyvem. Megkérdezte, milyen nyelven írtam, mondtam, hogy magyarul és ugyanígy, fordításban játszom a számaikat. Erre elkezdte csapkodni a vállamat. Mellig ért nekem. Jagger nem rám figyelt, a feleségemet nézegette... Többet nem találkoztam velük. De ez nem is fontos. Először 1964-ben, a katonaság alatt, a mezőtúri őrtoronyban hallottam tranzisztoros rádión a *Kis vörös kakas* című számukat, ami megtérített.

Amilyen hatással volt önre a Rolling Stones, olyan hatással volt ön másokra.

– Ezt én nem tudom.

Akkor idézek néhány hozzászólást a netről: „A legnagyobb élő zenei forma. Köszönöm Istenem, hogy van Hobo!” „Több száz koncertjén voltam, de nincs két egyforma. Megunhatatlan.” „Dalai végig kísérik az életemet.”

– Nem olvasok ilyeneket, vagy csak keveset, pedig van bennem hiúság. Pár éve a Városligeti fasorban, a piros lámpánál pénzt adtam egy koldusnak, de ő visszaadta: „Annyi mindent kaptam tőled a zenével és a versekkel, hogy ezt már nem fogadhatom el.” Ez volt az én Nobel-díjam. *Az utcazenész* azt szeretné elmondani, amit még senki sem írt meg, hogy mi folyt-folyik a zenei életben. Sokan meghamisítják a múltat. Mára kiderült, hogy szinte mindenkit betöltöttek, üldöztek, pedig ez nem igaz.

A Hobo Blues Bandet betiltották, nem?

– Volt, hogy tizenegy megyében nem léphettünk fel, de a Beatricét még több helyről kitiltották. Hat lemezt adtam ki, csak kettőt tiltottak be. Az igaz, hogy 1972-ben letartóztattak, aztán a 1979-es tatai koncert után elverték a zsaruk, de akit üldöztek, egy lemezt se adhatott ki. Lassan elfogynak a kortársaim, a barátaim, kollégáim, ezért is fontos, hogy a darabot, *Az utcazenészt* mielőbb bemutassam. Valamelyik előadásra meghívok majd több olyan kollégát, akik értik is, amit írok, játszom. Ezen kívül szeretnék készíteni egy albumot és előadást arról, hogy miért maradtam itt. Jövőre talán bemutatjuk Vidnyánszkyval a *31 dosszié* című darabot, amely a rendőrségi ügyeimről szól. 2024-ben lesz a *Vadászat* negyven éves – a lemezt maga Aczél György cenzúrázta személyesen –, az évfordulót jó lenne egy koncerttel megünnepelni.

Egyszer azt nyilatkozta, hogy nagy árat fizetett azért, aki lett. Megérte?

– Tavaly jelent meg a *Térdig a szarban, fülíg a szeretetben* című könyvem. A végén olvasható a „Termelési jegyzőkönyv”, a munkáim felsorolása. Statisztikailag nagy számok vannak benne. Ennyi év alatt – hiába ad bele az ember mindent – nem mindig jár sikerrel. Van néhány gyengébb lemezem, ahol a szöveghez nem került megfelelő zene. De vannak érdekesek is közöttük. Bár elkészültük után többé nem hallgatom meg egyiket sem. Nem vagyok álszerény, jó érzés, amikor tízezeren ordítják a nevemet, az igazi ünnep. Ám én a hétköznapi ember vagyok, és leginkább klubban szeretek játszani, közel az emberekhez. Nemrég Mezőtúron felavatták a Hobo-örtornyot, ahol bluesrajongó lettem, és a „Világökörtség” részévé

Szép Dománnal és Kristán Attilával a *Vadászatban*

nyilvánították. Amit a mestereimtől kaptam, azt kötelességem tovább adni. Hogy még a magamét hozzá tudtam tenni, az óriási áldás. Nagy öröm, hogy 78 évesen még mindig nem dolgozom, hanem játszom. Jó, hogy sokan tudják és elfogadják, hogy a színpadon kívül nem tudom komolyan venni magam. Ha időm engedi, hetente ötször edzek, hogy bírjam a gyűrődést. Szerelmes vagyok a gyerekeimbe és a feleségembe. Kisebik lányomat négyéves korában megkérdeztek: „Mit csinálsz apáddal?” Válasz: „Amit akarok.” Ez azóta is így van.

OZSDA ERIKA

| fotók: Eöri Szabó Zsolt

Lucifer szerepében (középen) Németh Antal 1937-es Tragédia-rendezésében. Később a rendező így emlékezett:
„Csortos olyan nagy egyéniség, hogy nem lehet kipróbátlanul hagyni ebben a klasszikus szerepben...”

Akit az Isten is nagy művésznek teremtett

140 éve született Csortos Gyula, a Nemzeti Színház örökös tagja

Kezdhethnénk az emlékezést egy ars poetikaként értelmezhető idézettel. De Csortos Gyula nem írta le – vagy nem maradt fenn hiteles dokumentum arról –, hogy mit gondol a színházról, a színművészetről. A korabeli újságcikkeket is hiába kutatjuk, a művész nem szerette az újságírókat, nem szívesen nyilatkozott. Azt állította, hogy hazugság minden, ami úgy jelent meg, mintha azt ő úgy mondta volna. Persze lehet, hogy ez is csak egy olyan kijelentés, amelyet a számtalan anekdota gyarapítása miatt írtak le róla.

A 140 évvel ezelőtt, 1883. március 8-án Munkácsen született Csortos Gyula szinte menekült otthonról. Apja gyakran megverte, az ételt is megvonta tőle, ha nem úgy teljesített, ahogy az egykori katonatiszt elvárta volna tőle. Mindössze 15 éves volt, amikor jegyzőgyakornoknak állt, majd a Színiakadémián tanult, és 1904-ben vidéken kezdte a pályát, 1907-ben került a fővárosba. A Népszínház után a Magyar Színházban szerepelt. Sikereire hivatkozva magasabb gázsit követelt, de nem kapott, így szerződészegéssel elhagyta a Magyar Színházat, és a Vígszínházba ment, onnan ismét a Magyar Színházhoz... Népszerű volt és tehetséges. Versengtek érte az igazgatók. A Vigben például Molnár Ferenc Liliomja először megbukott, majd amikor 1919-ben felújították, és a címszerepet Csortos kapta, háromszáznál is többször játszhatták. A Nemzeti Színházhoz 1927-ben került először, majd 1935-től a halálig itt játszott.

Hazatérés – születésének 140. évfordulóján, 2023. március 3-án avatták fel a legendás színész emléktábláját Munkácson, a Munkácsy Mihály Magyar Ház falán. A dombormű Matl Péter Munkácsy-díjas szobrász alkotása.

Az utolsó alakítás: a II. világháború után még fellépett a Nemzetiben Csehov *A medve* című darabjában

A halhatatlanság forrása, ahonnan generációk tagjai ismerik Csontos Gyulát: a második magyar hangosfilmként számon tartott *Hyppolit*, a lakáj címszerepe

Színházi szerepeinek felsorolása reménytelen vállalkozás lenne. Nyolcvan filmszerepét jegyzik, ezek közül a legnevezetesebb a második magyar hangosfilmként fennmaradt vígjáték, a *Hyppolit*, a lakáj címszerepe.

Szerencsére nemcsak kegyetlen poénjairól, mogorva megjegyzéseiről, tüskés viselkedéséről, féktelen költekezéséről maradtak fenn történetek. A filmek, fotók mellett a kortársak feljegyzései, a korabeli kritikák is megerősítik: nagyszerű színész volt. Kosztolányi Dezső szerint „Csostost az Isten is komédiásnak teremtette, nagy művésznek”. Nemzeti igazgatója, Németh Antal az 1937-es *Tragédia*-rendezésére visszatekintve írta: „Csontos olyan nagy egyéniség, hogy nem lehetett kipróbálatlanul hagyni ebben a klasszikus szerepben. Ő annak a felfogásnak volt az utolsó monumentális képviselője, amelynek hagyományát Paulay rendezésében Gyenes László teremtette meg, az emberiség cinikus intrikusának ábrázolva Luficert.”

A II. világháború után egy Csehov-darabban (*A medve*) még játszott a Nemzetiben. Am a nélkülözések, a kezeletlen betegségek miatt annyira megromlott az egészsége, hogy 1945. augusztus 1-jén elhunyt. A Filmhíradó is megörökítette temetését a Fiumei úti sírkertben. Halálának 25. évfordulója alkalmából került sírjára Mikus Sándor alkotása: a színészt Lucifer szerepében megörökítő szobra.

FILIP GABRIELLA

| fotók: OSZMI, Nemzeti Színház archívuma

És most látom azokat is, akik soha nem látszanak

(Jelenetek egy Előadás életéből VI.)

Nyakunkon a főpróba! Ezt a rendező mondogatja egyre sűrűbben és fenyegetőbb, ebből arra következtetek, hogy már közel vagyunk a lényegi átváltozásomból szövegkönyvből előadásá. Persze, mondd most, kedves olvasóm, és igazad van, álljunk itt meg egy szóra, hogy ha már így beavattalak eddigi zaklatott életutamba, miért éppen a próbafolyamatot hagyom ki az elbeszélésemből, ha már elmeséltem az olvasót, ha már elmeséltem a visszaolvasót, ha elmeséltem még a rendelkezőt is, miért éppen a próbapróbákat vagyok képes nem eléd tártani.

Megmagyarázom.

Az a helyzet, a próbák során a szó szoros értelmében nem találtam a fejemet. Még ha csak a fejemet! A karomat, lábamat, egyszóval mindenemet (semmimet). A próbaidőszak minden szempontból megviselt. A kihordás kínjainak időszaka, vágta oda a rendező valamelyik színész méltatlankodására, aki merre kifogásolni, hogy egy hét alatt az ötödik (egymásnak ellentmondó) instrukciót kapja ugyanarra a megjelenésre. Látod, én is szenvedek, baszd meg, de ez a kihordás időszaka, és a rendező rögtön megismételte a két rövid szóból álló sokszor elhangzó fordulatot, és ettől mindenki rögtön érteni is látszott mindent. Elgondolkoztam. Ha a kihordás időszakán azt értjük, hogy darabokra tépnek, darabjaimban szaggatnak – mint darabot –, cincálnak, részenként kínlódnak velem, bírálják, imádnak és a pokolba küldenek, hát akkor valóban a kihordás kínjait éltem meg. A rendező hol megrövidítette a létezésem kiterjedésében, hol idegen anyagokkal tömte be az általa felismerni vélt hiányaimat. A színészek úgy bántak velem, mintha nem lenne határozott, az atyám (tudják, a drámaíró) által meghatározott formám és felépítettségem, olykor a felismerhetetlenségig megváltoztatták – feledékenységre, ki-mondhatatlanságra, összevisszaságra hivatkozva – addig becsületesnek vélt kinézetemet.

Aztán még annyi más emberrel kellett megismerkednem, akik mind az én építkezésemen dolgoztak, elő sem tudom sorolni mennyivel. Mind akart hozzám tenni va-

lamit, és még jó, ha nem elvenni belőlem. Ők azok, mértem föl a helyzetüket, akik nem fognak konkrétan megmutatkozni akkor, amikor teljességem pompájában – ezt meg a dramaturgtól tanultam – megjelenek a premieren. Hogy az micsoda, ráérek később is elbeszélni. Most csak úgy véletlenszerűen említettem fel őket, épp, ahogy az eszembe jutnak. Közös tulajdonságuk, hogy mind-mind valamiért a legfontosabbnak képzelte el saját magát és a helyzetét a nagy színházi körforgásban. Szóval.

Felbukkant a próbák során egy sűgónak nevezett egyén. Egy nő. Azt hiszem, jobban ismer engem, próbának alávetett szövegkönyvet, mint maga a rendező. A sűgónak kötéltől kell legyenne az idegei. A színészeknek ugyanis két állandó gondjuk volt vele. Hogy nem sűgott. Vagy hogy sűgott. Ne sűgál már (kétszavas mondat), itt hatás-szünetem van! Mi van, sűgál már (kétszavas mondat), itt vagy egyáltalán? Talán akkor is ott lesz majd a takarásban, szegény, ha élesben leszek színpadon. Meglátjuk. Aztán itt van, ha már a takarásról beszélünk, az ügyelő. Van egy órája, azt nézegeti sűrűn próba előtt – és közben –, no meg utána. Állandóan sutyorog valami mikrofonba, de semmi sem hallatszik ebből, olykor hátba vágja vagy megráncigálja a színpadra általa rendelt színészeket. Próba végén az ő hangja zeng fel ünnepélyesen a hangfalakban: tizennégy óra három perc. A mai próba véget ért. Amolyan nappali éjjeliórának tűnt fel nekem. Ő mondja be a mikrofonba azt is, ha kellékest kér a rendező. Ketten, egy férfi és egy fiatalabb nő, egyfolytában műtűöroket (kellék) hordoz fel a színpadra valahonnan a függönyök mögül. Ide rakják, oda rakják, többnyire a rendező kivágja ezeket – velük együtt – a leendő játéktérrel. Valahány megjelenésükkor piacra, boltokba, zsibvásárba vagy ószeresekhez hajszolja őket, az újabb, és újra használhatatlan tárgyak és haszonlatlanságok beszerzésére.

Vannak olyanok is, meglehetősen nagy számban, akiknek a díszítés a dolga. Így is hívják őket, bár a legritkábban díszítenek. Inkább cipekednek. Ezt-azt, ide-oda. Ha nehezebb holmikat kell – ajtókat, falakat, minden-

**„Ha a kihordás
időszakán azt
értjük, hogy
darabokra tépnek,
darabjaimban
szaggatnak – mint
darabot –, cincálnak,
részenként
kínlódnak velem,
bírálják, imádnak és
a pokolba küldenek,
hát akkor valóban
a kihordás kínjait
éltem meg.**

Orosz István grafikája

féle bútorokat stb. – a majdani engemet megképező tér megképzésére elhelyezni, nekik kell odacipelniük. Mondják még rájuk, hogy díszlettologatók, de inkább a sört szokták befelé tologatni, amikor épp nem figyel senki rájuk a díszletek homályában.

Az öltöztetők a színészekre adják rá azokat a ruhákat, amelyeket az épületesre viselnek majd. Ők akkor is nők valamiért, ha férfiakat kell öltöztetniük. Csak egyszer vetköztetnél öltöztetés helyett, hallottam meg néha különféle mondattani szerkezetben ezt a lényeges közlést, amire göndör, mindazonáltal elutasító kacaj volt valahányszor a válasz, és nemigen tudtam az értelmét megragadni. A ruhákat, jelmezeknek hívják őket (vajon, akkor már miért nem maskarának!), a szabászatot készítik, de ott annyian vannak folyamatosan, és az ott dolgozók annyira elfoglaltak állandóan, annyira csattognak az ollók, hogy még a színészek magán zakó-, nadrág- vagy nagystélyi rendeléseit sem tudják kellő tempóban teljesíteni. Hasonló a helyzet a fodrászaton. Két fodrász is dolgozik megállás nélkül valami kuckóban, a próbahetek alatt velem még nemigen foglalkoznak, az is lehet, nem is nagyon ismernek. Ám mindenkinek van haja a színházban, ami nő, és nem csak értem nő, az előadásért nő. Nő, csak úgy magától. Ezeket a növedékeket nyiszálják, leginkább szünetekben, a leginkább trendi formákra. Akinek meg nincs haja, az váltott parókát rendel tőlük, mert nekik van olyanjuk is. A főpróbahét közeledtével hirtelen meg nő a leterheltségük, mindenki rám kezd hivatkoz-

ni, amitől amazok átmeneti idegbajt kapnak. Valami sminkest is emlegetnek, aki majd, de még nincs, így nincs szerencsém se ismerni, egyelőre csak privátban (a színészek mondják ezt) dolgozik, de a főpróbára már őt is kiszedik a privátból, és értem, az előadásért füst és púderkezes, ahogy az egyik nyugdíjas kórustag mondta ízesen, de az is lehet, gunyorosan.

Sorolhatnám még a laza és szertelen stúdiósokat, a csak hangjukkal jelen lévő világosítókat, a még a hangjukkal sem jelen lévő hangosítókat, a kezeslábasukban arisztokratikusan bábmészködő villanyszerelőket és a csendesebb, ám több dologban eltörődő sima szerelőket, a csak a színház épületén kívül megszólaló takarítónőket, az egyelőre munka nélkül lézengő tüchtig jegyzetőket és a kipszmájling-tündér ültetőket, a lengéruháros lányokat (ezektől költői képekre tudnám ragadtatni magamat, de még nekik sincs dolguk, tehát csak vannak), a gondterhelt pénztárosokat és a titkárságon meg a különféle szobákból-szobákba ingázó megállásnélkül-dolgozó kávéillatú nőket... Bevallom, nekem a büfésnő az egyik kedvencem, akivel mindenki szeret tegeződni (még a rendezőnél és az igazgatónál is jobban), és akinek mindenki szeret valamit rejtélyes mosollyal a fülébe sügni a pulton áthajolva, különösen a férfiszínészek gyakorolják ezt a tornát, talán Írdföl lehet a neve, abból gondolom, hogy legtöbbször ezzel köszöntik harsányan őt és köszönnek el meghalkulva tőle. De most már talán túl sokat fecsegek. Lássuk inkább végső megvalósulásom, világ elé lépésem legfontosabb előszobáját, a főpróbát!

KIÁLLÍTÁS

MAGYAR NYELVŰ SZÍNJÁTSZÁS PETŐFI KORÁBAN

A MAGYAR SZÍNJÁTSZÁS a 19. század első felében vándorszínészet és az első kőszínházak – Petőfi verseinek felhasználásával.

Megnyitó: április 21. – 18 óra (a belépés ingyenes)
szerdától vasárnapig 14–18 óra között | BGM
Belépő: 1500 Ft

KIÁLLÍTÁS

BÖRCÖK ENIKŐ-EMLEKKIÁLLÍTÁS

A 2021-BEN, MINDÖSSZE 53 ÉVESEN elhunyt kiváló színész életét és pályáját mutatja be a tárlat.

szerdától vasárnapig 14–18 óra között látogathatók | BGM
Belépő: 1200 Ft (diák, nyugdíjas 600 Ft)

Az állandó kiállítások és az időszakos tárlatok egy belépő megvásárlásával tekinthetők meg.

| fotó: Kovács Éva

REJTÉLY A VILLÁBAN

CSALÁDI PROGRAM a Bajor Gizi Színészmúzeumban. A program 7 éves kortól ajánlott, a részvétel regisztrációhoz kötött: gerecs.katalin@oszmi.hu

április 1. – 18.30 órától | BGM

Belépő: 1000 Ft/felnőtt; 500 Ft/14 éven aluli gyermek

VILLAKONCERT

FISCHER ANNIE-ÖSZTÖNDÍJASOK a múzeumban: Páljános Anna (fuvola), Tátrai Farkas (gitár)

április 12. – 15 óra | BGM

Belépő: 1500 Ft

SZELECZKY ZITA

SZÜLETÉSNAPI EMLÉKEZÉS. Közreműködik Rácz József színművész. Film: Zenélő malom

április 20. – 19 óra | BGM

Belépő: 1500 Ft

VILLASÉTA

„PINCÉTŐL A PADLÁSIG” – látogatás felnőtteknek Bajor Gizi egykori otthonában. A részvétel regisztráció között: szebenyi.agnes@oszmi.hu

április 21. – 19 óra | BGM

Belépő: 3000 Ft

MÚZEUMI TEADÉLUTÁN

TEMESVÁRI BENCE (CELLÓ) ÉS HOMOR ZSU-ZSANNA (ZONGORA) Fischer Annie-ösztöndíjasok részvételével.

április 26. – 15 óra | BGM

Belépő: 1500 Ft

FILM, SZÍNHÁZ

A VÍGSZÍNHÁZ AUGUSZTUS OKLAHOMÁBAN

című előadásának vetítése. A főszerepben Börcsök Enikő, rendező: Eszenyi Enikő. A Börcsök Enikő-émlékiállítás programja.

április 27. – 15 óra | BGM

Belépő: 1500 Ft

FÉNYBŐL SZÓTT MESÉK

MESÉK ÉS MUZSIKA – óvodás korú gyerekek és szülei számára kínál kellemes perceket egy-egy szombat délelőtt. Közreműködik: Kecskés Karina színész-drámapedagógus és Fehérváry Lilla előadóművész.

A részvétel regisztrációhoz kötött: gerecs.katalin@oszmi.hu

április 29. – 10 óra | BGM

Belépő: 1000 Ft

A múzeumi belépővel a Bajor Gizi Színészmúzeum állandó és időszakos tárlatai egyaránt megtekinthetők.

További információk és részletes program: www.oszmi.hu

OSZMI: 1013 Budapest, Krisztina krt. 57. | BGM: 1124 Budapest, Stromfeld Aurél út 16.

Időutazás a Tragédiával

Madách Imre születésének 200. évfordulójára az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet (OSZMI) kínál összeállítást a költőről, *Az ember tragédiájáról* és más előadásokról dokumentumokon, fényképeken és – tizenöt monitoron – színházi felvételeken keresztül. Mindehhez Mira János díszlettervező készít színházi keretet – önálló installációt – a Nemzeti Színház első emeleti előcsarnokában.

Az installáció egyfajta időalagút, amelyen a végighaladók a *Tragédia* múltján át a jelenbe jutnak egykori és

mai színészek „kíséretében”. A bemutatandó felvételeken Szinetár Miklós, Vámos László, Ruszt József, Illés István, Kolozi Béla, Beke Sándor, Lengyel György, Schlanger András, Csizsár Imre, Vidnyánszky Attila, Hudi László, Szikora János, Telihay Péter, Alföldi Róbert, Bodolay Géza, Kerényi Imre, Jeles András és Paál István színházi rendezéseiből láthatók majd részletek.

A kiállítás létrejöttét a Magyar Kulturális és Innovációs Minisztérium és a 10. Nemzetközi Színházi Olimpia támogatta

MADÁCH • 200

KIÁLLÍTÁS » Az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet installációja a 10. Nemzetközi Színházi Olimpián
mikor? hol?

Megnyitó: 2023. április 16. – 18 óra • a Nemzeti Színház első emeleti előcsarnoka

Az előadás megtekinthető az előadások előtt és az előadások szünetében

MADÁCH • 200

KultUp – „Belenősz a kultúrába!”

A Déryné Program célkeresztjében a középiskolások

Sokéves előkészítést követően 2023 februárjában a Déryné Program elindította a KultUp „Belenősz a kultúrába!” elnevezésű, középiskolásoknak szóló programot. A misszió: színházi élmény eljuttatása mind a 19 vármegyébe, célzottan a 14–18 éves korosztály számára. A kínálat: művészeti élmény, közösségteremtő, készségfejlesztő foglalkozások.

2023 első félévében a cél: 50 középiskolába 50 alkotóval és szervezettel együttműködve 50 témanap alatt közel 1800 programelem megvalósításával több mint 15 000 diák elérése.

A KultUp célkitűzése, hogy az élmény- és drámapedagógia eszközeivel, kulturális élményeken keresztül a diákokat a minőségi tartalomfogyasztás felé terelje, továbbá hozzájáruljon az erős értéktrend, a tartós érdeklődési körök és a motivált jövőkép kialakulásához. A program megálmodója Kis Domonkos Márk, a Déryné Program igazgatója, vezetője Héjja Gábor, aki a program megvalósulásáért, hatékonyságáért és működőképes rendszeréért felel.

A komplex készségfejlesztő foglalkozásokat a KultUp műhelyben fejleszti a Déryné Társulat partnerintézmények és civil szervezetek közreműködésével. Az országos lefedettségű, kifejezetten 14–18 éves korosztályt célzó program központi eleme az élménypedagógia, a kultúraterjesztés, a pályaválasztási szemléletformálás, a közösségteremtés és a tehetséggondozás.

A KultUp első félévének zárásaként a programsorozat egy nyári eseményben éri el csúcspontját: 450 diákot vár a Déryné Fesztivál helyszínéként a KultCamp Sátoraljaj-helyen, a Rákóczi Tábor keretében.

PROGRAMOK, FOGLALKOZÁSOK: tantermi színház • vitaszínház • szünetszínház • szabad szinkron • közösség- és csapatépítő társasjáték • rendhagyó irodalom- és drámaóra, interaktív foglalkozás • átfogó kutatás • összművészeti verseny és tehetséggondozás • KultCamp

PARTNEREK: Győri Nemzeti Színház • kaposvári Csiky Gergely Színház • salgótarjáni Zenthe Ferenc Színház • Nemzeti Emlékezet Bizottsága • Színház- és Filmművészeti Egyetem • Rákóczi Szövetség • Epika Társulat • Ludwig Trupp

Déryné
program

www.deryneprogram.hu

Nagy Mari

Horváth Lajos Ottó

Kristán Attila

Ács Eszter

HÍREK

DÍJAZOTTJAINK

A Nemzeti Színház társulatának négy tagja kapott állami elismerést március 15-e alkalmából. **NAGY MARI** Jászai Mari-díjas, érdemes művész és **HORVÁTH LAJOS OTTÓ** Jászai Mari-díjas, érdemes művész a magyar kultúra területén nyújtott kiemelkedő teljesítménye elismeréseként Magyarország Kiváló Művésze díjban részesült. A magyar nemzeti kultúra területén végzett kiemelkedő művészeti értékkeremtő munkája elismeréseként Magyarország Érdemes Művésze díjban részesült **KRISTÁN ATTILA** Jászai Mari-díjas színművész. **ÁCS ESZTER** magas színvonalú színművészeti tevékenységének elismerésül Jászai Mari-díjban részesült.

BOHÓCDOKTORT

SEGÍTETTEK

Udvaros Dorottya gyűjtést rendezett a dr. Walter néven bohócdoktorként „rendelő” Reiter Zsolt családjának megsegítésére, akiknek a háza egy baleset miatt leégett. A februárban játszott *Az ajtó*, a *Macskajáték*, a *Don Juan* és az *Ők tudják, mi a szerelem* előadás után több mint egymillió forint gyűlt össze. „Végtelen hála és köszönet a Nemzeti Színház nézőinek” – fogalmazott a művésznő. További adományokat az alábbi bankszámlaszámra utalhatnak: 11773353-08103736 (OTP), számlatulajdonos: Pintér Zsófia Franciska és Reitter Zsolt, közlemény: Tűzkáradomány.

HÁZTŰZNÉZŐ

Vígjátékot rendezett Vidnyánszky Attila a beregszászi társulatnak a Nemzeti Színházzal koprodukcióban. Gogol *Háztűznézőjét* – egy kivétellel – csupa nő alakítja, a különleges szereposztás révén az előadást Kárpátalján is tudja játszani a társulat a háborús intézkedések mellett. A premier március 19-én volt Beregszászban. Az új előadás biztosítja, hogy folyamatosan működhessen a kárpátaljai kisebbség egyik fontos kulturális intézménye.

JELMEZEK TÖKETEREBESRE

Korhű jelmezeket adott át Szász Júlia, a Nemzeti Színház fiatal művésze a töketerebesi (Trebišov) Andrassy-kastélyban működő múzeumnak. A nemzeti kosztümök az 1849-ben távollétében halálra ítélt, majd a pályája csúcán az Osztrák-Magyar Monarchia külügyminisztereként szolgáló gróf Andrassy Gyula életéről szóló új tárlaton látható majd.

ÁPR. 1. | ISTEN BOLONDJA

BERECZ ANDRÁS ESTJE » Mesék okos és szent bolondokról, Shakespeare bolondjairól.

mikor? hol?

április 1. – 19 óra 30 • Kaszás Attila Terem

ÁPR. 11. | VERSÜNNEP

A DÖNTŐ EZÜTTAL PROFIKNAK. » Fókuszban Petőfi, Madách, Szendrery Júlia és Kormos István.

mikor? hol?

április 11. – 10 órától • Gobbi Hilda Terem

ÁPR. 11. | HOBO

TUDOD, HOGY NINCS BOCSÁMAT » Stílszerűen József Attila-est a költészet (a költő születése) napján.

mikor? hol?

április 11. – 19 óra 30 • Kaszás Attila Terem

ÁPR. 13. | DIÁKSZÍNJÁTSZÓK

ÁDÁMOK ÉS ÉVÁK ÜNNEPE » középiskolások adják elő Az ember tragédiája egy-egy színét a Madách-év alkalmával.

mikor? hol?

április 13. – 16 órától • Nagyszínpad

ÁPR. 15. | OLIMPIA-MITEM

FELVONULÁS, ATTRAKCIÓK, KONCERTEK » Indul Európa legnagyobb színházi rendezvénysorozata, a Színházi Olimpia.

mikor? hol?

április 15. – 14 órától • A Margit hídtól a Nemzeti Színházig

ÁPR. 16. | KIÁLLÍTÁS

MADÁCH200 » Időlagút – utazás Madách Imrével és Az ember tragédiájával. Az Országos Színháztörténeti Intézet és Múzeum (OSZMI) installációja.

mikor? hol?

megnyitó: április 16. – 17 óra • a Nemzeti Színház első emeleti előcsarnoka

ÁPR. 16. | KÖNYVBEMUTATÓ

TEODÓROSZ TERZOPULOSZ: DIONÜSZOSZ VISSZATÉRÉSE

» A világhírű görög rendező színházi módszere – elmélet és gyakorlat.

mikor? hol?

április 16. – 20 óra • Nemzeti Színház, Nagyszínpad

Olvasson színházat!

www.nemzetisinhaz.hu/magazin

ÁPR. 18 | PETRÓPOLISZ

VALERIJ FOKIN FILMJE » Dráma és sci-fi. Hogyan reagál az emberi társadalom, ha megtudja: létezik egy idegen civilizáció is.

mikor? hol?

április 18. – 15 óra • Uránia Nemzeti Filmszínház

ÁPR. 18 | OLIMPIAALAPÍTÓK

TEODÓROSZ TERZOPULOSZ ÉS SUZUKI TADASHI »

A színházi olimpia gondolkodásmódjáról és együttműködéseiről beszélget a két alapító.

mikor? hol?

április 18. – 18 óra • Gobbi Hilda Terem

ÁPR. 23. | KÖNYVBEMUTATÓ

SUZUKI TADASHI: A TESTBEN ÉLŐ KULTÚRA » Könyv a kortárs színház egyetemes értékrendjéről.

mikor? hol?

április 23. – 18 óra • Kaszás Attila Terem

HAVI MŰSOR

Nagyszínpad	26 V	18:00	Tündéerkerti gála
Gobbi Hilda Színpad	27 H	19:00	Tündöklő Jeromos Tamási Áron
Nagyszínpad	28 K	19:00	A Mester és Margarita Mihail Bulgakov RÁHANGOLÓ, KÖZÖNSÉGTALÁLKOZÓ*
Gobbi Hilda Színpad	28 K	15:00	Macskajáték Örkény István
Gobbi Hilda Színpad	29 Sze	19:00	Caligula helytartója Székely János
Kaszás Attila Terem	29 Sze	19:30	Ők tudják, mi a szerelem Hubay Miklós
Nagyszínpad	30 Cs	19:00	Don Juan Molière
Gobbi Hilda Színpad	30 Cs	19:00	A helység kalapácsa Petőfi Sándor
Nagyszínpad	31 P	19:00	Don Juan Molière
Gobbi Hilda Színpad	31 P	15:00	A helység kalapácsa Petőfi Sándor
ÁPRILIS			
Nagyszínpad	1 Szo	15:00	Don Juan Molière
Gobbi Hilda Színpad	1 Szo	15:00	A helység kalapácsa Petőfi Sándor
Kaszás Attila Terem	1 Szo	19:30	Isten bolondja Berecz András önálló estje
Gobbi Hilda Színpad	3 H	19:30	Egyfelvonásos komédiák Anton Csehov a Beregszászi Színház előadása
Kaszás Attila Terem	3 H	19:30	Woyzeck Georg Büchner
Nagyszínpad	4 K	19:00	A Mester és Margarita Mihail Bulgakov
Nagyszínpad	5 Sze	15:00	János vitéz Petőfi Sándor
Gobbi Hilda Színpad	5 Sze	19:00	Macskajáték Örkény István
Kaszás Attila Terem	5 Sze	19:30	A sűgő Berettyán Nándor
Nagyszínpad	6 Cs	18:00	Rómeó és Júlia William Shakespeare
Gobbi Hilda Színpad	6 Cs	19:00	Fodrásznő Szergej Medvegyev
Nagyszínpad	11 K	15:00	Rómeó és Júlia William Shakespeare
Kaszás Attila Terem	11 K	19:30	Tudod, hogy nincs bocsánat Földes László Hobo önálló estje
Gobbi Hilda Színpad	13 Cs	19:00	Macskajáték Örkény István
Kaszás Attila Terem	13 CS	19:30	Hobo: Az utcazenész Földes László Hobo PREMIER
Kaszás Attila Terem	14 P	19:30	Ők tudják, mi a szerelem Hubay Miklós
Gobbi Hilda Színpad	15 Szo	15:00	Leánder és Lenszirom Szilágyi Andor
Nagyszínpad	16 V	19:00	Nóra MITEM – 1 Ibsen Babaház című színműve alapján
Gobbi Hilda Színpad	16 V	11:00	Leánder és Lenszirom Szilágyi Andor

* a RÁHANGOLÓRA az előadás kezdete előtt háromnegyed órával, a KÖZÖNSÉGTALÁLKOZÓRA az előadás után várjuk érdeklődő nézőinket

A Tudod, hogy nincs bocsánat, a III. Richárd 12, a Don Juan, a Fodrásznő, a Jelentés egy Akadémiának, a Triptichon, az Othello 14, a Woyzeck 16 éven felülieknek ajánlott!

Kísérőrendezvényeinkről az 54–55. oldalon tájékozódhat. | A műsorváltoztatás jogát a színház fenntartja!

2023. MÁRCIUS-ÁPRILIS

Kaszás Attila Terem	16 V	19:30	Ők tudják, mi a szerelem Hubay Miklós
Nagyszínpad	17 H	19:00	Nóra MITÉM – 1 Ibsen Babaház című színműve alapján
Gobbi Hilda Színpad	17 H	19:00	Rex MITÉM – 2 Kirill Fokin
Gobbi Hilda Színpad	19 Sze	19:00	Ifjú barbárok MITÉM – 3 Vecsei H. Miklós szövege és improvizációk alapján
Gobbi Hilda Színpad	20 Cs	19:00	Ifjú barbárok MITÉM – 3 Vecsei H. Miklós szövege és improvizációk alapján
Kaszás Attila Terem	20 Cs	19:00	Jelentés egy Akadémiának MITÉM – 4 Franz Kafka
Nemzeti Táncszínház	20 Cs	19:00	Triptichon MITÉM – 5 Gabriela Carrizo és Franck Chartier
Nagyszínpad	21 P	19:00	A trójai nők MITÉM – 6 Euripidész
Gobbi Hilda Színpad	21 P	19:00	Ifjú barbárok MITÉM – 3 Vecsei H. Miklós szövege és improvizációk alapján
Nemzeti Táncszínház	20 Cs	19:00	Triptichon MITÉM – 5 Gabriela Carrizo és Franck Chartier
Nagyszínpad	22 Szo	19:00	A trójai nők MITÉM – 6 Euripidész
Gobbi Hilda Színpad	22 Szo	19:00	Ifjú barbárok MITÉM – 3 Vecsei H. Miklós szövege és a improvizációk alapján
Kaszás Attila Terem	22 Szo	19:30	Hobo: Az utcazenész Földes László Hobo
Nagyszínpad	24 H	19:00	Háború és béke MITÉM – 7 Lev Tolsztoj
Kaszás Attila Terem	24 H	19:30	Hazatérés Lukácsy György
Gobbi Hilda Színpad	25 K	19:00	Elektra MITÉM – 6 Hugo von Hofmannsthal és Szophoklész nyomán
Nagyszínpad	26 Sze	19:00	III. Richárd MITÉM – 8 William Shakespeare
Gobbi Hilda Színpad	26 Sze	19:00	Elektra MITÉM – 6 Hugo von Hofmannsthal és Szophoklész nyomán
Kaszás Attila Terem	26 Sze	19:30	A kassai polgárok Márai Sándor
Nagyszínpad	27 Cs	19:00	Othello MITÉM – 8 William Shakespeare
Kaszás Attila Terem	27 Cs	19:30	Ők tudják, mi a szerelem Hubay Miklós
Gobbi Hilda Színpad	28 P	19:00	A doktor MITÉM – 9 Robert Icke
Nagyszínpad	29 Szo	19:00	A vihar MITÉM – 10 William Shakespeare nyomán
Gobbi Hilda Színpad	29 Szo	19:00	A doktor MITÉM – 9 Robert Icke
Nagyszínpad	30 V	19:00	A vihar MITÉM – 10 William Shakespeare nyomán
Gobbi Hilda Színpad	30 V	19:00	Tündöklő Jeromos Tamási Áron

A MITEM-EN SZÍNPADRA LÉPŐ TÁRSULATOK (A BEMUTATKOZÁS SORRENDJÉBEN)

1 Attisz Színház | Athén, Görögország • **2 Nemzeti Színház** | Budapest, Magyarország • **3 Kolozsvári Állami Magyar Színház** | Kolozsvár, Románia és **Gyulai Várszínház** | Gyula, Magyarország • **4 Zéró Pont Színház** | Athén, Görögország • **5 Peeping Tom** | Brüsszel, Belgium • **6 Suzuki Társulat** | Toga, Japán • **7 Belgrádi Nemzeti Színház** | Belgrád, Szerbia • **8 Tbilisi Theatrical Centre, Liberty Theatre** | Tbiliszi, Georgia • **9 Csiky Gergely Állami Magyar Színház** | Temesvár, Románia • **10 Teatro Stabile di Torino és Teatro Nazionale** | Torino, Olaszország

Történelmet írunk.

A Múlt-kor történelmi magazin aktuális számát keresse az újságárusoknál vagy fizessen elő kedvezményesen!

bolt.mult-kor.hu/elofizetes ◀◀

Már digitálisan is elérhető.

OLYMPICS

110

10. Színházi Olimpia
MAGYARORSZÁG

Minden, amit a
**10. Nemzetközi
Színházi Olimpiáról**
tudni érdemes.

SZINHAZ.ORG

Mit? Mikor? Hol?

**58 ország
400 társulat
750 előadás
7500 fellépő**

2023. április 1. – július 1.

„MONDOTTAM, EMBER: KÜZDJ ÉS BÍZVA BÍZZÁL.”
MADACH IMRE

A Nemzeti Magazin
az interneten:
www.nemzetisinhaz.hu

Triptichon – a belga Peeping Tom társulat előadása a MITEM-en lesz látható | fotó: Virginia Rota

A 10. SZÍNHÁZI OLIMPIA – 9. MITEM • ÁPRILISI ELŐADÁSOK

Ibsen nyomán: **NÓRA** (Athén) | Kirill Fokin: **REX** (Budapest) | Bartók Béla és Kodály Zoltán életéből inspirálódva, Vecsei H. Miklós szövege és a társulat improvizációi alapján: **IFJÚ BARBÁROK** (Kolozsvár) | Kafka nyomán: **JELENTÉS EGY AKADÉMIÁNAK** (Athén) | Euripidész: **A TRÓJAI NŐK** (Toga) | Tolsztoj: **HÁBORÚ ÉS BÉKE** (Belgrád) | Shakespeare: **III. RICHÁRD** (Tbiliszi) | Hugo von Hofmannsthal és Szophoklész szövege alapján: **ELEKTRA** (Toga) | Shakespeare: **OTHELLO** (Tbiliszi) | Shakespeare: **A VIHAR** (Torino) | Robert Icke: **A DOKTOR** (Temesvár) | **TRIPTICHON: AZ ELTŰNT AJTÓ, AZ ELVESZETT SZOBA ÉS A REJTETT PADLÓ** (Brüsszel)